

1642

On. Biblioteca

Palatul Cultural

Arad

C I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
 Str. Lovinici No. 2

Telefon:
 Redacția și administrația 16-00
 Tipografia 14-69

Cotidianul
Banatului și al
graniței de Vest

ABONAMENTE: Pe un an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
 Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
 Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
 Pentru întreprinderi: 2000 lei.

Apare sub egida
 „Astrei Bănățene“

LUMINĂTORII SATELOR

Prin situația lor de păstori ai sufletelor și luminători ai minții, preotul și învățătorul din satul românesc de mulțuri singurii intelectuali în întreaga țară rurală, au fost chemați să fie luminați, factori de progres și civilizație ai unei populații care, aici pământul sunt unanime, are un inferior standard de viață.

Chiar dacă cei doi conducători nu ar fi activat în sensul schitat mai sus, tot acestea — sau cam acestea — sunt cei care sătenii pretind dela ei.

Un mare de apostol al preotului român s'a evidențiat cu prisosință înainte de 1919. Atunci slujitorul al lui rămănea, asemenea unei regine stupide, în mijlocul poporenilor. Necăzurile lor, puținele lor bucurii erau și ale lui bucurii. Pe vremea aceea preoții osteneau în urma plugului, nu cunoșteau irezistibila forță de acțiune a consilierilor de administrație pe la diferite unități cooperative, populare sau alte instituții lucrătoare. Cuvântul de ordine se dădea din ușile împărătești ale unei bisericuțe modeste sau în ședințele senatului comunal ce se țineau de regulă la ora primară sau la un alt loc, unde vorbeau cei chemați concluziile războiului întotdeauna „domnul părinți și ele erau asemenea unei litere de evanghelie.

În zilele de preot a fost învățătorul. Preotul un suflet mare și bun, un om care muncea, la școală, de dimineață până seara; cânta Dumineca și în timpul liber, gospodăria din greu pe un petec de pământ, și nu putea sătura guri nemuritoare.

Învățătorul român, a fost un mușchetar al cauzei naționale. În zilele de preot el a cunoscut toată greutatea unei administrații tiranice. După război, după unire, ne-am înțeles cu toții într-o a nu mai merge sărăciile bătătorite de înaintași.

În viața satului au intervenit schimbări mari. Mai întâi românii nu se mai prezentau în alegeri (și, Doamne, câte alegeri au fost în ultimii 22 ani) într-o țară tabără, cu preotul și învățătorul în frunte. S'au produs desbinări. Preotul s'a împărțit după partide. Poporul neputând fi cu toate, a preferat să se așeze unul de regulă cu partidul liberal și altul înfruntat.

În spirit opoziționist învățătorul se așeză în tabăra contrară. Șeful de organizație locală interesat îl țineau pe preot departe: la reședința de plasă, în capitala de județ chiar la București. Și astfel un gol s'a căscat între el și popor. Învățătorul s'a petrecut cam același lucru.

În astfel cei doi îndrumători au înțeles să devină oameni cu totul aparținând țării. În primii ani, o clară imagine a celor ce se întâmplă în țară, dându-și seama că lucrurile merg cum nu trebuie, își clătinau îndurată chica lor dădică.

În văzută an de zile într'un sat românesc asemenea zavistie. Dumineca veneau la școală să discute lucrurile de ieri și de azi, dar nu pu-

teau isprăvi din cauză că trebuia să asiste la cearta dintre preot și învățător.

Dacă unul zicea „da”, celălalt zicea „nu”; dacă unul trăgea „hais”, celălalt trăgea „cea”.

Oamenii aveau nevoie de o biserică, deoarece celei vechi i se prăbușise turnul de multă vreme, iar zidurile erau legate cu vergele de fier. Nu s'a putut face însă nimic din cauză că deși erau buni, cei doi intelectuali ai satului nu au putut cădea de acord asupra locului unde trebuia să fie zidit sfântul locaș de închinăciune. Din cauza aceasta, lucrurile s'au înrăutățit și mai mult. Dacă se întâlneau pe ulițele satului nu se mai salutau. Oamenii îi priveau răzând de după garduri și făceau haz de necaz.

Din punct de vedere educativ, asemenea purtări au avut o influență dezastruoasă asupra populației românești a satului, care nu odată s'a manifestat în forme îngrijorătoare.

Cred că nu e lipsă de interes să mai amintesc încă două cazuri concludente. Învățătorul era un pasionat apicultor. Într-o vreme forurile superioare l-a obligat să dea o deosebită atenție creșterii albinelor printre săteni. Omul nostru nu a dat însă nici o importanță acestui lucru. Își ținea stupii moderni fericiți de priviri iscoditoare și nici un gospodar nu s'a putut iniția în tainele stupăritului guvernate de știință, fiindcă domnul învățător se temea de concurență.

Învățătorul de care vorbesc știa să urască cu pasiune. Timp de 30 ani un țărăn din sat fusese președintele unei asociații de consăteni cari își făcuseră rosturi prin București. Voind să facă și ceva pentru satul lui, a donat 300 cărți literare, cumpărate din economii, pe care își iscălișe numele. Ei bine, într-o bună zi când țărănul nostru s'a întors sexagenar în satul de unde a plecat, ne mai fiind persona grata, învățătorul a tăiat cu forfecile toate iscăliturile din cele 300 de volume, prin această operație deteriorându-le unora complet.

Am povestit cele de mai sus spre a arăta că între multele greșeli ce s'au comis se numără, onoare excepțiilor, și greșita situație a preotului și învățătorului în viața satului.

A venit ceasul în care să deschidem larg ochii.

Acum, mai ales acum, preotul și învățătorul au o grea dar frumoasă misiune de îndeplinit.

Preotul să aparțină numai altarului și îndeletnicirilor cari să permită poporului să-l asemuiască cu cele ce au de cântărit din Evanghelie.

Învățătorul să aparțină școlii, pregătirii copilului român și unor ocupații care să nu-l situeze în poziția de monopolizator sau beneficiar al unor anumite situații, ci să radieze lumină pentru toată lumea.

Așa dorim să-i vedem pe luminătorii satelor în România de azi.

Corneliu Alba

3500 vagoane zahăr de import

S'A ASIGURAT CONSUMUL INTERN PÂNĂ LA VIITOAREA PRODUCȚIE

București, 25 (Rador.) — S. A. R. pentru comerțul zahărului din București a fost autorizată printr'un decret-lege, apărut în Monitorul Oficial de azi, să cumpere 3500 vagoane zahăr necesar consumului intern, 3000 vagoane vor fi importate din Italia, iar 500 din Protectoratul Boemiei și Moraviei.

Cu această cantitate de zahăr se va completa rezerva de zahăr necesare consumului intern până la viitoarea producție a fabricelor din țară.

Cutremur și val de căldură în Spania

Valencia, 25 (Rador.) — Două cutremure de pământ, de câte 3 secunde fiecare, au fost resimțite Vineri dimineață în provincia Valencia. Pagubele sunt fără însemnătate.

Spre amiază un val extraordinar de căldură s'a abătut asupra întregii regiuni.

UN ALT CUTREMUR ÎN ASIACA

Jena, 25 (Rador.) — Vineri la ora 20.5—20.56 aparatele institutului seismologic din Viena au înregistrat un cutremur puternic cu epicentrul la o distanță de 2100 km.

Se crede că cutremurul s'a produs prin Asia Mică.

La ora 23.38 a urmat un alt cutremur în aceeași regiune.

Conferința de presă dela Washington

D. Roosevelt e rezervat

Raporturile dintre Anglia și Irlanda

Washington, 25 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță:

Președintele Roosevelt a rostit extrem de rezervat în cursul conferinței de presă de Vineri.

Fiind întrebat dacă este de acord cu domniile Knox și Stimson cu privire la o modificare a legii neutralității, președintele Roosevelt a răspuns că nu a aflat despre aceasta decât din ziare. El a refuzat să arate care este atitudinea sa personală.

În cercurile politice din Washington se presupune că președintele Roosevelt nu are intenția să ceară congresului o modificare a legii neutralității, deoarece o asemenea lege ar stârni desbateri îndelungate și ar adânci deosebirile de vederi în popor.

Unele cercuri presupun că discursurile d-lor Knox și Stimson nu au fost decât manevre de camuflare care să dea președintelui posibilitatea de a declara, la momentul oportun, că este de acord cu opinia publică și nu va trimite vapoare americane spre Anglia. În schimb, presupun aceste cercuri, el va extinde serviciul de patrulare al flotei americane

asupra Atlanticului de sud și chiar mai departe spre toate drumurile maritime pe care se transportă material de război — fie spre Anglia, fie spre Egipt.

Președintele Roosevelt a refuzat să răspundă la întrebarea dacă situația a fost îmbunătățită în urma discursului amiralului Darlan.

IRLANDA NU CONSIMTE SĂ FIE OBLIGATĂ CU FORȚA SĂ IA PARTE LA RAZBOIUL ACTUAL

New York, 25 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță: D. Riken, ministrul apărării naționale a statului liber al Irlandei care se află la New York, a acordat un interview agenției „International News-Service” cu privire la relațiile dintre Anglia și Irlanda.

Aceste relații, — a spus d. Riken, — vor fi mult agravate în cazul când Anglia va decretă serviciul militar obligatoriu în Irlanda de nord. Turburări grave se vor produce în Irlanda, fiindcă această țară nu consimte să fie obli-

gată cu forța să ia parte la războiul actual.

MUNCITORII AMERICANI ÎMPOTRIVA PARTICIPĂRII STATELOR UNITE ÎN RAZBOIU

New York, 25 (Rador.) — CORESPONDENTUL AGENȚIEI DNB ANUNȚĂ CA DELEGAȚII A 450.000 LUCRĂTORI DIN INDUSTRIA AUTOMOBILELOR AU ADOPTAT O REZOLUȚIE ÎMPOTRIVA CONVOAIELOR ȘI PARTICIPĂRII ST. UNITE LA RAZBOIU.

GREVA DIN SAN FRANCISCO CONTINUA

San-Francisco, 25 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB comunică:

Mai multe autocamioane ale marinei, protejate de detașamente de soldați au transportat din nou lucrători la șantierele navale pentru a înlocui pe greviști.

Associated Press adaugă că nici un lucrător grevist nu a reluat lucrul.

Caracterul etnografic românesc al populației și bogăția naturală a regiunii dintre Moravia și Timoc

Mărturii sârbești și bulgare pe bază statistică

Acum, după lichidarea statului jugoslav, mozaic de naționalități, putem dovedi pe bază statistică și chiar de mărturii sârbești și bulgarești, că în regiuni care ne interesează de aproape prin etnicitatea lor românească, nu poate fi vorba de majorități compacte jugoslave. Găsim foarte firesc să publicăm tablouri comparative ale recensământului jugoslav din 1921 cu aceleași date rezul-

tate din studiul la teren al învățatului sârb Tihomir Georgevici („Printre Români noștri”) și al profesorului bulgar Romanschy (Români dintre Morava și Timoc). Din ele rezultă adevăruri îndubitabile pentru procentul masiv al românilor din această regiune, unde oficialitatea jugoslavă a încercat să diformeze realitatea.

Producția a fost în tone de 96.775 iar în 1934 a ajuns la 662.015 !

Producția de aramă pe anii între 1928—1937 se prezintă astfel :

1928 327.793 tone; 1929 320.282 tone; 1930 493.465 tone; 1931 456.987 tone; 1932 303.140 tone; 1933 564.870 tone; 1934 662.015 tone; 1935 648.550 tone; 1936 609.490 tone; 1937 650.629 tone.

Dacă ne referim la prețul actual al a-

Regiunea minieră	Aramă	Pirită	Huilă
Belgrad (inclusiv Valea Timocului).	650399	46900	372771
Sarajevo	—	—	53547
Lubljana	230	—	—
Skoplje	—	—	—
Zagreb	—	—	—
Split	—	—	—
Total în 1937	650629	523	428318

Așadar, pe lângă motivele de etnicitate românească dovedită prin probe balcanice (Georgevici, Romanschi), teritoriul dintre Morava și Timoc exprimă prin puterea productivă a solului său, o

ramei dela noi, valoarea producției dică pe anul 1937, la suma de ca. milioane lei.

Pirită. Se exploatează și ea numai tr'un singur loc : la Maidan Pek. Cantitatea de pirită a început de la 11.141 în 1922 și s'a ridicat la 523 tone în valoarea fiind de lei 40 de milioane.

Huilă. Se află în Soco B., Stubice, Xinac, Resava.

Lignit. Se află la Kostolac, Brez Despotovac.

De asemenea, alte localități cu alte bogății naturale. Redăm aici un tabel despre produsele miniere în slavă în anul 1937, din care se vedea cantitatea produselor în regiunea Timoc, Belgrad, unde se include regiunea Morava și Timoc în comparație cu alte regiuni miniere :

Carbune brun	Lignit	Magnezită	Marmar Asfalt
701261	289606	24929	9739
989335	309212	—	—
1347918	101587	—	—
—	94239	17037	—
272720	244040	—	—
224414	—	—	—
3535548	1038684	41966	9739

valoare excepțională; reamintim că regiunea locuită de o masă compactă de 500.000 de români... avem tot dreptul să ne interesăm.

RADIO

Duminecă, 25 Mai 1941

RADIO ROMANIA — RADIO BUCUREȘTI

Postul pe unde scurte

Deschiderea emisiunii: Gimnastică de dimineată; Marșuri (discuri); Radio-Jurnal (I); Concert de fanfară româno-german; Închiderea emisiunii.

9.30: Ora religioasă I. Transmisia slujbei religioase dela P. C. Archimandrit Benedict Ghiuș.

12.45: Muzică de prânz-Orchestra Victor Predescu. 13.00: Radio-Jurnal (II). 13.15: Continuarea programului orch. Victor Predescu. 13.50: Serviciul de știri germane. 14.00: Radio-Jurnal (III), 14.20: Continuarea programului Victor Predescu (voce): D-na Felicia Vasilescu. 16.15: Ora oșteșului: „Păcală argat” comedie muzicală de Petre Dulfu, adaptare radiofonică de N. N. Matei.

Distribuție

Marin Gospodar At. Mitric
Safta, nevasta lui, Nadia Ștefănescu
Ion, morarul Niculae Păunescu
Leanca, văduvă Sabina Mușatescu
Baba Chiva Getta Chernbach
Păcală N. N. Matei

Fete, flăcăi, săteni, etc.

18.45: Țara Lumea: Em. Bucuța Dunărea.
19.00: Cântece și jocuri de pe lângă Dunărea.

RADIO ROMANIA

19.30: Cântece românești-D-na Lucreția Nistor-Millea (voce).

RADIO BUCUREȘTI

19.30: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă.

RADIO ROMANIA — RADIO BUCUREȘTI

19.50: Serviciul de știri germane. 20.00: Radio-Jurnal (V). 20.15: Doina Suchici-acordeon acomp. de taraf. 20.30: Selecțiuni din opere și operete-Orchestra Radio dirijată de Constatin Bobescu-soliști: Lisette Dima, Tomel Spătaru, A. Ecăneanu și Nae Secăreanu. 21.30: Rezultatele Sportive. 21.45: Continuarea programului de selecțiuni din opere și operete. 22.30: Radio-Jurnal (VI). 22.45: Muzică de petrecere (discuri).

LUNI, 26 MAI 1941

RADIO ROMANIA — RADIO BUCUREȘTI

Postul pe unde scurte

6.00-7.30: Ora dimineții.

Deschiderea emisiunii; Gimnastică de dimineată; Marșuri (discuri); Radio-Jurnal (I); Muzică de dimineată (discuri); Știri din regiuni.

12.00: Serviciul de știri germane. 12.15: Muzică de dimineată (discuri). 12.45: Muzică de dimineată (discuri). 13.00: Orchestra frații Stănescu: Jocuri de copii: Atica; Mănoasa; Ciobănașul.

13.15: Muzică de prânz-Orchestra Victor Predescu. 13.50: Serviciul de știri germane. 14.00: Radio-Jurnal (III). 14.20: Continuarea programului Orch. Frații Stănescu. 17.00: Radio-Jurnal (IV). 18.15: Muzică de prânz și de cameră (discuri). 19.00: Ora Crețu: Situația socială și morală a țării. 19.15: Aurel Bădescu: Muzică.

RADIO ROMANIA

19.30: Muzică românească-Taruța Iovița și Monea Ghiță.

RADIO BUCUREȘTI

19.30: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă.

RADIO ROMANIA — RADIO BUCUREȘTI

19.50: Serviciul de știri germane. 20.00: Radio-Jurnal (V). 20.15: Cântecul românesc — Sândica Roșu acomp. de pian: Ilie Rădulescu. 20.40: Prof. Ion Ștefănescu: serica în noua ordine de stat. 21.30: Italia: Program închinat Albaniei: Literatură noastră: Poezia dr. Ilie Rădulescu de Ion Pilat. 20.05: Muzică de Ion Păunescu (discuri); Gavotă în fața neuet No. 2; Apasionată-sonata de piano (pian: Edwin Fischer). 22.30: Radio-Jurnal (VI). Sport. 22.50: Știri (discuri). 23.30: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană, italiană, franceză, engleză. 24.00-0.30: Muzică variată (discuri).

Celți și răspândiți
D A C I

După St. Romanschy

După recensământul sârb 1921

Județul Comuna	Români	sârbi	Români	Sârbi
Craina Cladova	2.000	6 familii	548	980
Tekia	593	—	876	271
Veliki Iasikova	1.750	—	2	1.941
Bucovac (Bukovcea)	3.200	—	1.961	386
Dupljane	1.180	—	821	211
Duşanovac	2.380	—	1.877	328
Kobegnica	2.000	—	214	1.368
Milosevo	290	—	558	133
Samarinovac	541	—	632	88
Sârbovo	500	—	612	119
Velincovo Blicanuj	480	—	64	61
Baljetin	703	—	343	432
Pojarevac Bukovscka	880	—	752	148
Duboka	2.108	—	1.673	850
Kaona	980	—	948	135
Mustapic	1.158	—	1.276	250
Merejnica	2.445	—	1.710	882
Racova Bara	1.407	—	606	367
Radenica	1.407	—	1.067	255
Turia	976	—	897	167
Dubočka	1.827	—	887	107
Kladurovo	1.344	—	765	206
Kobilje	1.479	—	21	1.440
Manastirica	1.096	—	169	1.312
Parucica	2.225	225	3	552
Rasanac	1.630	—	1.028	705
Zdrelo	1.315	—	648	751
Mirijevo	871	—	575	487
Orešcovica	800	322	—	1.762
Vrbnica	715	—	13	872
Malocrniste	750	—	2	1.090
Petca	445	450	1	1.401
Salacovac	250	425)	240	707
Trjani	2.000	pușini bulgari	2	1.495
Ceșleva Bara	1.057	—	7	1.052
Bliznac	600	—	289	386
Krepolin	1.300	—	1.037	1.196
Vlaole	389	—	1.001	—
Morava Iezero	185	343	109	876
Zidlje	372	297	134	526
Bobovo	2.200	—	528	1.707
Jasenovo	1.221	—	19	1.298
Timoc Bor	1.113	—	890	468
Grljani	1.380	—	1.273	908
Krivići	2.708	—	14	2.572
Slatina	1.674	—	56	1.357

Rezultă limpede că statistica jugoslavă a fost făcută cu scopuri precise, deci pe date falsificate; comparând cu coloanele Romanschy, disproporția cifrelor este prea isbitoare ca să găsească

adevărul românesc pe care recensământul sârbesc voia să-l camufleze.

Mai mult, mărturii de felul de mai sus avem și prin Tihomir Georgevici :

După St. Romanschy

Recens. sârb

După T. Geor-

Satul	Români	Români	Sârbi	gevici
Vlačonje (Pl. Zaicer)	—	2.135	13 numai	Români (p. 24)
Cucejna (Pl. Zvizd)	—	295	935 numai	Români (p. 79)
Podgorav (J. Timoc)	—	2.251	269 numai	Români (p. 48)

In concluzie se constată o vădită tendință a recensământului sârb din 1921 de a prezenta satele curat românești ca mixte cu majorități sârbești. Dar numărul mare de naționalități în Jugoslavia a făcut pe sârbi în 1939 să nu dea la vedere numărul nici unei naționalități. Cu toate acestea numărul românilor se poate ști datorită elementelor locale sau cercetătorii interesați ca Atilio Tamara, atingând numai între Morava și Timoc aproape cinci sute de mii.

Mărturiile de față sunt evidente, căci tocmai faptul că un cercetător sârb vine și cu riscul „obiectivelor patriotilor” se simte obligat, de aceea lege a adevărului, indiferent culoarea lui națională, să scrie în limba întreagă să știe că sârbi Ro-

mâni în Serbia; aceasta nu tăgăduște nici statistica oficială”.

Așijderea, profesorul bulgar Romanschy atestă că „la răsărit de Timoc, în jud. Vidin, adică în Bulgaria, populația românească reprezintă o masă compactă”.

Valoarea minieră a regiunii dintre Morava și Timoc aflate în stăpânirea Românilor este imensă. Deși unele exploatare nu se pot ști în situația de astăzi fiind în stăpânire particulară, în schimb altele ce știu cu precizie.

Arama. Arama în Jugoslavia se găsește numai într'un singur loc : Bor. Este un sat românesc, în regiunea românească dintre Morava și Timoc. Cantitatea de aramă extrasă a variat mult de-a rândul încoace. Astfel, în 1922 pro-

Recepția dlui Nichifor Crainic la Academia Română

Noul membru al Academiei face elogiul lui O. Goga

Dela corespondentul nostru din București

București, 23. — Academia Română a ținut Joi, 22 Mai, d. a. ședință pentru recepția dlui prof. Nichifor Crainic.

Cu acest prilej, noul membru al Academiei a ținut discursul d-sale de recepție, făcând elogiul lui Octavian Goga.

După ce a mulțumit colegilor d-sale pentru cinstea ce i-au făcut-o de a-i „polei numele cu suprema distincție la care poate să ajungă în țara noastră un mănăitor de cuvinte” — d. Crainic a descris în cuvinte impresionantă rezonanță evocatoare primul contact cu poezia lui Goga, pe vremea când era încă elev al Seminarului Central din București.

D. Nichifor Crainic a zugrăvit în continuare, pentru a arăta și mai pregnant importanța cu totul excepțională a apariției lui Goga, atmosfera de „incandescență și de tensiune” dintre 1900-1918 epoca de glorie etagădută a Semănătorului, dominată de verbul profetic al lui Nicolae Iorga, „arhanhelul mâinii viforoase”.

Arătând apoi impresia pe care a stărnit-o Octavian Goga, când l-au văzut pentru întâia oară tinerii din Regatul desrobite, la o sărbătoare literară, venind deopotrivă cu prestigiul temutei și al triumfurilor răsunătoare, conferențiarul a încheiat introducerea discursului său astfel: „Pentru generația mea, poezia lui Octavian Goga n'a fost o poezie citită, ci una trăită al cărei cuvânt, până la cel din urmă, se prefăcea motu de viață și fibră de energie”.

Ca o virtute principală a poeziei lui Goga, Nichifor Crainic a relevat caracterul religios al viziunii ei. „Feciorul preotului din Basinari, cu cel mai firesc gest al făuritorilor de m. a. f. extinde cât lumea bisericii, stăruind născut, fi face ziduri străvezii ca bolă cerului și le duce până la marginea orientului”.

Natura apare în poezia lui Goga ca o sensă biserică a lui Dumnezeu, în care intri te așteaptă dragostea și iertarea. O altă idee fundamentală în poezia răsăritului bard al suferințelor ardelenice este cea de omenie. Omul de omenie pe care îl cântă el și nu-și reneagă neamul. „Omenie e un cuvânt de rezonanță adâncă și complexă — a spus d. Nichifor Crainic — care cuprinde cea mai înaltă concepție de viață românească”. Eul liric al lui Octavian Goga cuprinde de cele mai multe ori patimile și nădejdiile întregului neam contopindu-se în eul colectiv.

Desprins din satul românesc, Goga a cântat mereu, după ce-a ajuns pe culmile culturii și ale civilizației — mediul rămas în urmă. Se observă o conștiință extrem de acută a primejdiei instrăinării care până astăzi este neamul nostru de țărani. În lupta pe care a dus-o Goga cu frumusețea artificială a orașului maghiar s'a încheiat întregul simfonism al Ardealului — a spus d. Nichifor Crainic.

Incerărilor din ce în ce mai însălbăticite care au fost supuși Românii din Ardealul liber, Octavian Goga le-a opus conștiința imperioasă a românității crescută din mitul aur al strămoșilor:

Că sunt din neam împărătesc

Din țară îndepărtată

Că tot pământul rotoșol

Era al lor odată.

Personalitatea lirică a lui Octavian Goga se împletește de revoltă, o alternanță de tonuri minore și majore „în care plânsul păimintii se rezolvă în răsvrătirea stăpânilor străini”.

Plânsul acesta străbate întreaga istoria Ardealului cerând dreptate pentru neamul care e adevăratul stăpân al acestor plaiuri.

Conștiința nesdruncinată de stăoan care străbate aprig în inima fiecărui român ardelen, și-a găsit în Goga o expresie de rară autenticitate

Simțirea aceia neînfricată de stăpân oprimat în propria lui casă, poate explica în bună măsură atitudinea permanent protestatară față de nedreptatea sorții. „Robii destinați robiei își îndură soarta fără murmur. Stăpânii oprimați, dimpotrivă, își plâng durerea și se răsvrătesc. Dacă doinele Ardealului sunt fluviu de jale, istoria lui e un vârtej de viforoase răsvrătiri. Acest Ardeal cu amândouă înfățișările lui de umbră și flacăra, trăește tot în poezia lui Octavian Goga”.

În încheiere, d. Nichifor Crainic a subliniat dureroasa actualitate a poeziilor lui Goga, care au fost scrise odinioară ca indemnuri pentru o lume deja îmbărbătată de fiorul idealului național — iar astăzi

cuprind grozăvia ce zdrobește milioanele de inimi românești. Sunt eroicele sale Căntecere fără țară.

Acum sufletul lui doarme fără odihnă la Ciucea, frământat parcă de aceleași vise ca pe vremea marilor lupte. Și de sigur că el înaintea tuturor își rostește propriile versuri:

Căci vai de cine-și pierde țara

Ca să-și o ceară dela voi.

Durerea lui trebuie să însemneze cea mai de seamă mustrare și nădejde totdeodată în biruința întreagă a dreptății

Din partea Academiei Române a răspuns d. prof. univ. Lucian Blaga.

Ambasadorul Japoniei la Londra caemat să facă o dare de seamă la Tokio

TOKIO, 25. (Rador). — Corespondentul agenției DNB anunță:

Ministerul afacerilor străine declară că ambasadorul Japoniei la Londra a fost invitat să vină la Tokio pentru a face o dare de seamă.

Eliberăți de prizonieri în Ungaria

Budapesta, 25 (Rador.) — Corepondentul agenției DNB află că prizonierii jugoslavi de naționalitate ungară, germană, croată și bulgară au fost puși în libertate.

MUNCA

În justificarea ei românească

Munca este nu numai o OBLIGAȚIUNE FAȚĂ DE LEGE, ci și o DATORIE MORALĂ. Decretul-lege, apărut deunăzi, referitor la obligativitatea muncii în România, a transformat datoria morală a muncii în obligațiune legală. S'a pus din nou un jurământ juridic unei funcțiuni a națiunii, funcțiune pe care poporul român o socotește, în conștiința sa, ca „e o manifestare a VITALITĂȚII SALE MORALE. Din marile reforme, înfăptuite în ultima vreme, reforma care transformă datoria morală a muncii în obligațiune legală, se poate numi cu drept cuvânt reformă istorică.

În desfășurarea sa istorică și în concepția sa religioasă și filozofică, munca omului a avut multe și variate aspecte. În starea paradizică a omului, munca era dată lui ca un dar dela Dumnezeu. Era pentru om o bucurie a creațiunii, fiindcă și opera mare a creațiunii cosmice, înfăptuită de Dumnezeu, era o victorie a muncii. Cosmosul nu a eșit din Rațiunea lui Dumnezeu ca un vis într-un neant, ci ca un sistem de muncă planificată. Numai după catastrofa din Raiu, când omul și-a prăbușit privilegiile excepționale ale perfecțiunii sale inițiale, Munca a devenit blestem. „În sudoarea frunții îți vei produce și vei mânca pâinea ta” a sunat condannațiunea lui Dumnezeu. Și într'adevăr, în întreaga perioadă preistorică, munca omului este un blestem. Este o sforțare întinsecă, exasperată, prăbușitoare, de a crea acel quantum relativ de bunuri materiale, de care este condiționată orice existență pe pământ. Nu știu dacă omul, care a fost pus să muncească sub blestem, a fost mai fericit decât fiara din pădure.

În anticitatea Orientului, munca începe deabia să fie — sub lumina filozofiei crepusculare „UN TRIBUT CĂTRE ZEII. În acest sentiment de tribut permanent al zeilor, omul muncește, ca sclav, ca proprietar, ca rege — pentru a îmblânzi furia divinităților crude. Și, iată, în sfârșit, coboară în lume Isus Mântuitorul, pentru a transforma munca, din nou, din blestem — în bucurie. Hristos dă omului nouă concepție, concepție cerească a muncii ca ELIBERARE. Omul devine liber, adică creator, prin muncă.

Socialiștii materialiști indicoș de altfel cu multă justete, că munca înegal produsă, produce — în procesul acumulărilor capitaliste — inegalitățile sociale. Această calamitate nu

poate fi pusă pe seama muncii, concepută în creștinism, ca eliberare și har dumnezeesc. INEGALITĂȚILE SOCIALE NU SCHIMBĂ CARACTERUL DIVIN AL MUNCII. Dimpotrivă, ele impun revizuirea continuă a muncii cu scopul de a transforma din jug în bucurie productivă. Așa a înțeles poporul român munca, chiar atunci când o iobăgie grea apăsa pe umerii și pe sufletul poporului. Românii nu au muncit ca popor blestemat, ci ca popor iluminat. ROMÂNUL A ȘTIUT, CĂ MUNCA E DATA POPORULUI PENTRU A INFĂPTUI CU EA DREPTĂȚILE LUI DUMNEZEU PE PĂMÂNTUL RODNIC AL ȚĂRII. Cu atât mai rău pentru acei cari, în lăcomia lor de clasă, de grup social, de coterie materialistă, au izbutit în timpuri grele și turburi să prefacă munca românească din bucurie a vieții în exploatare nedreaptă și neagra. Niciodată poporul român — adică țărâna noastră cinstită și pururea iubită de Dumnezeu, nu a pierdut din suflet sentimentul creator al muncii, al muncii ca bucurie, ca dreptate, ca făptuire de valori morale, culturale, naționale. Prin sentimentul de muncă trăită și făcută ca bucurie și creațiune, românul și-a dat sieși dovada aristocratismului său nobil și veșnic. Prin muncă, românul e realmente PATRIOT, adică făuritor de bunuri și de puteri pentru țara, care l'a născut. Prin muncă, românul se simte frate cu toată omenirea de pe pământ, căreia îi dorește aceeași bucurie, pe care o simte el muncind. Cultura românească nu este o cultură creată din visuri și din leneșe contemplațiuni, ci este opera de sforțare grea, dar triumfătoare, a conștiinței care crează Dumnezeu.

Așa încat, a transforma munca din datorie morală în obligațiune legală este a săvârși un act de cea mai autentică românitate. Nu există absolut nici o contradicție între munca concepută și recomandată azi ca obligațiune legală și între munca simțită de sufletul românesc ca datorie morală.

În plus, timpurile sunt aspre și RAȚIUNILE STATULUI NOSTRU SUNT INTRANSIGENTE ȘI IREDUCTIBILE. În perioada, în care se produc — evident, nu din voia românească — atâtea distrugerii și când legea INTERDEPENDENȚII universale, în bine și în rău, ne trage și pe noi în viața generală, NUMAI PRIN MUNCA ÎNTRE-

GEI NAȚIUNI putem salva și chiar putem mări partimoniul material, intelectual și cultural, al poporului român. A munci este suprema lege astăzi, fiindcă munca este prima și neîndurată lege a eliberării din fatalitatea funestă a războiului mondial.

Ce tablou mareș, ce spectacol cutremurător să vezi națiunea încordată în sforțarea sa uriașă de a-și crea, prin muncă, viața! Ce bucurie să participi la crearea acestei vieți de muncă solidară, și ce liniște coboară peste cuget, știind, că nu ai stat ca un trântor atunci când Patria te chiamă să o ajuți, ci te-ai grăbit să-ți oferi energia pentru a îmbogăți cu ea voința creatoare a poporului întreg.

LA CINEMA

APOLLO

FILM SERIAL

Seria I 21-22

Seria II: dela 23 Mai -- 2 Iunie

Darurile de Paști pentru soldați

(Urmare)

Lista Nr. 157: Patijanschij Elemir Dir. 100 lei, Doboșan Iosif 50, Szeutrmăi Gh. 50, Almădey Mihai 50, Semțer Zoltan 50, Bartcha Iosif 50, Goloșic Aurel 30, Stain Nicolae 50, Kovatei Adalbert 50. Total: 480 lei.

Lista Nr. 160: J. Muschong & Comp. Fabrică de Țiglă 1000 lei. Total: 1000 lei.

Lista Nr. 161: Angajații Fabricii Bănașene de Pălării 1000 lei. Total: 1000 lei.

Lista Nr. 163: Schul C. 200 lei. Maria Helida 200, Rudolf Steinār 200, Popa Alexandru 100, Lăcătuș 100, Selaček 20, August 20, Fricala 20, Lubadin 20, Paulouș 20, Ioniță 100, Petrovici Elisabeta 20, Eugen A. 50, Grotzman 20, Ekoeth 20, Iosif Simion 20, Prinkoș Dj. 10, Novac 10, Rucș 20, Nica Elisabeta 10, Kruch Iosif 20, Malagzai A. 20, Lovid Nicolae 10, Kofihauș 20, Gabor Ion 25, Tehomene 5, Indescifrabil 10, Indescifrabil 5, Cotormany 10, Indescifrabil 10, Indescifrabil 10, Indescifrabil 20, Maria Kerker 10, Kastel 10, Indescifrabil 50, Nicolaus Iulia 10, Boluka Francisc 10, Căpățînă Lia 10, Triesz Leonard 15, Craiovan Gheorghe 50, Gold Iosif 10, Vig Ferentz 10, Bobojisov Iosif 10, Bogdan Draga 20, Taisete Fr. 20, Coșariu Nicolae 20, Lamott Iosif 30, Ionerin Maria 5, Indescifrabil 5, Gunța 5, Lamper 10, Ciolac 10, Indescifrabil 30, Szuszzj Berta 10, Makșen M. 10, Zella M. 10, Petrovici Iosif 10, Oprea Maria 20, Lisa Maria 10, Farkaș Iulia 10, Imbrea Katalina 10, Stain Otto 10, Indescifrabil 10, Indescifrabil 20, Berenș Teruș 20, Vanendorff 20, Zvelici Iosif 10, Sefernic 10, Indescifrabil 10, Roman Vasile 20, Cicos Ion 10, Kocis 5, Bremer 20, Burcău 20, Iovanovici 20, Boșoi 10, Rupppek 10, Lupu 20, Detz 10, Mesarosi L. 10, Tomaș 20, Indescifrabil 20, Indescifrabil 20, Radulovici 20, Bandu 20, Gaspār Francisc 10, Lovel Golomia 10, Kilian Roza 10, Rozlei 5, Sârbu Caterina 20, Iedu Acatina 5, Ceacăiu Elena 20, Budo Iosif 20, Pflug Gerthl 5, Indescifrabil

20, Barton Ioza 5, Indescifrabil 20, Niszszel 5. Total: 2260 lei.

Lista Nr. 170: Jandera Soc. Anonimă 5000 lei. Total: 5000 lei.

Lista Nr. 171: Fabrica de Furnir și Ind. Lemnului Prochasca 1000 lei.

Lista Nr. 172: Soc. U. D. R. Dir. Exploatărilor 10.000 lei. Total: 10.000 lei.

Lista Nr. 173: Uzina Ferdinand 5000 lei. Total: 5000 lei.

Lista Nr. 174: Prima Fabrică de Țiglă Bohn S. A. Jimbolia 2000, Vudișz Mihail 200. Total: 2200 lei.

Lista Nr. 175: Fabrica Lugojană de Calapoade și Mărfuri S. A. 500 lei, Haneman și Held 50, Personalul Fabricii 1245. Total: 1895 lei.

Lista Nr. 147: Krayer E. 500 lei,

Wild Francisc 500, Țesătoria mecanică pentru articole de bumbac Lugoj 1000, Sidon Iosif 500, Union Fabrică de pălării Jimbolia 10.000, Moara și Țesătoria 5000, Decker Jimbolia 1000, Decker Francisc 1000, Decker Carol 500, Baun A. 100, S. F. 100, Bertrand Eugen 100, Industria forestieră Mehadia 2000, Gh. Morariu 500, Schmeiuerț Iosif 100. Total: 22.900 lei. Total General 574.439 lei.

In natură: Țigări 12.670, Zahăr 25 kg., Cozonaci 291 bucăți, Pachete individuale 147 bucăți, Ciorapi 5 duzini, Pânză 30 metri, Vin 50 litrii, Unt de lemn 1 kg., Vonșea pentru ouă 20 pach., Drojdie 1 kg.

(Sfârșit)

Inițierea unei fabricii de unt la Orăstie

Deva, 24. — In județul nostru s'a întreprins o serioasă acțiune pentru inițierea unei mari fabricii de unt la Orăstie, din laptele colectat din județ. Această fabrică este binevenită, deoarece satisface necesitățile populației. In scopul arătat, chiar zilele trecute a sosit un domn delegat al Ministerului, care, împreună cu d. dr. Grațian Hadan, prim-medic veterinar, s'a deplasat la Orăstie, pentru cercetări, in scopul inițiierii fabricii.

O altă fabrică de caseaval și brânzeturi este în perspectivă de inițiere, în

comuna Berthelot, din plasa Hăteș, în care se va întreprinde și industrializa laptele de oaie. Pe lângă această fabrică ar urma să se țină cursuri pentru amatorii de specializare în fabricarea brânzeturilor și casevarelor de calitate superioară.

Inițiativa merită toată atenția, deoarece în județul nostru ea înseamnă o îndreptare în domeniul fabricării, ne mai amintind de condițiile de igienă în care ar urma să se prepare și calitatea superioară pe care n'o prea înțalnim la fabricanții diletanți din provincie.

Stiri din Deva

OBIECTE GASITE. Poliția orașului Deva aduce la cunoștință că zilele trecute a fost găsit de copilul Teodor Nicolae, de 10 ani, din Deva, în calea Horia, 38 bucăți timbre a 8 lei contribuție națională, iar în gara Simeria, s'a găsit de o elevă, un ceas de damă cu brătara cromată, marca „Doxa”. Păgușii sunt invitați a-și ridica obiectele, făcând în prealabil, dovada proprietății.

CONDAMNAREA UNUI PLUTONIER DE JANDARMI. In fața tribunalului local, s'a dezbătut denunțul penal înaintat de d. Liviu Bixă, concesionar de autobuse din Deva, contra plutonierului jandarm Mărășescu Procopie, din legiunea de jandarmi CFR Arad, fiind trimis în judecată pentru insultă și amenințare. După mai multe dezbateri, tribunalul, în completul compus din d-nii judecători Bota, președinte, asessor Stanciu și greșier Gh. Costantinescu, a pronunțat sentința, prin care, în ce privește reclamația pentru insultă, a luat act de împăcarea părților, iar a condamnat pe inculpatul plutonier jandarm Mărășescu Procopie pentru amenințare, la trei luni închisoare corecțională, cu suspendarea pedepsei și 400 lei cheltueli penale către stat. Sentința nu este definitivă.

MIȘCARE IN PERSONALUL POLITIEI DEVA. La poliția Deva au fost numiți de Minister d-nii: Faină Liviu, în calitate de comisar. Barbu Angelescu, în calitate de comisar-ajutor și Porovici Emil, ca agent. In acelaș timp a fost transferat de la Turda la Deva, d. comisar Boroș Teofil. D-sa a fost delegat cu conducerea biroului administrativ.

Cinema „THALIA”

MAGNIFICA
RECONSTITUIRE
ISTORICĂ

Regia
MARIO BONARD
FILM CONTINENTAL

Acest film se bucură de o înscenare grandioasă. Intreaga Veneție de pe vremea Inchiziției, cu luptele pasionante ale patricienilor pentru putere: cu fastul luxuriant al petrecerilor; cu intrigile amoroase ale curtezanelor celebre; cu lupta oamenilor de a scăpa de faimoasa „Punte a suspinelor”, care era drumul spre moarte...

O realizare formidabilă după romanul celebru al cunoscutului autor: MICHEL ZEVACCO.

Incep. repr. 3-5-7-9.

Dum. și sârb. și la 11 a. m.

Apel către premilitari din județul Hunedoara

Deva, 24. — D. Lt. Col. P. Tudoran, subinspectorul P. P. Hunedoara, adresat un apel către premilitari părinții lor, din județul Hunedoara cu ocazia reînțeririi activității militare din județul nostru. D. subinspector P. P. Lt. col. Tudoran, dă următoarele sfaturi, îndemnându-i să țină seama de ele, deoarece aceste sfaturi le-ar da orice părinte care își iubeste Neamul și Țara. Premilitarii sunt îndemnați să se întâlnească cu părinții lor, să-i ajute la sărbători, să meargă în Duminici și sărbători să participe la sărbătorile de premilitare, să părăsească locurile de stricăciune a sufletului și să participe la activități culturale.

Părinților premilitarilor d. Lt. Tudoran, li-se adresează ca părinții copii și părinți sufletesc a celor premilitari din județ îndemnându-i să supravegheze copiii, îi îndeamnă să evite căsătoriile și să vină în județul copiilor, să-i pună la muncă de ei.

CADOURI!

Cel mai mare asortiment în ceasuri de dame și bărbătești, brățări, la:

CEASORNICARIA ȘI BIJUTERIE

ORA FIX

Timișoara IV, str. I. C. Brătianu

Mica publicitate

APARE IN FIECARE ZI UN CUVANTUL. MINIMUM 10 CUVANTE. Anunțurile în chenar, prețul dublu, și în chenar cu clișee tarif special. Orice anunț apară în altă rubrică decât cea rezervată se taxează dublu.

Cumpără casă sau lot de casă de preț mic în Cetate, str. Turin, Milan, Tomșa, Paris, Galați, Brăila. Oferte speciale pentru cașia prețului la administrația ziarului între orele 5—6.

Caut urgent, cameră și bucătăria, sau nemobilată. A se adresa la administrația ziarului sub „Urgent”.

BUCATAREASĂ PRICEPUTĂ la vânzare fără obligațiuni familiare, de preț mic, mănă, cu bune recomandări, se adresează la administrația ziarului, Homer 2, Circ. I.

Se caută portar, cu familie cel mult 3 persoane. Adresa la administrația ziarului, ora 5—6.

DE VANZARE imediat o casă în oraș, având grajd, curte, grădina cu pomii și tiferi, în mărime de 340 stângă, la strada: Ronaș, Str. Apollo No. 31.

De vânzare 3 jugăre de pământ fructiferi. Informațiuni: Bulevardul dela Tisa No. 45.

De vânzare o casă cu 4 locuitori, în oraș, la str. Meșterilor No. 14, ușa 1.

Femeie pricepută și la gătit, adresează la administrația ziarului, Str. Milano 6, parter, apart. 10.

AVIZ!

Rugăm abonații ziarului să achite restanța în curs de 8 zile. Cei cari nu achită, nu vor primi ziarul. Deasemenea abonații noi vor achita în curs de 8 (opt) zile. Abonamentul se achită pe 3 luni.

Regele Petru al Jugoslaviei intenționează să se stabilească în Canada

NEWYORK, 24 (RADOR). — CORRESPONDENTUL AGENȚIEI DNB RETRANSMITE O ȘTIRE A AGENȚIEI „UNITED PRESS”, DIN OTTA-

WA, CARE ANUNȚĂ CĂ FOSTUL GOVERN IUGOSLAV AL REGELUI, PETRU AR DORI SĂ SE STABILEASCĂ ÎN CANADA.

† Prof. Ivan Drăgoiu

Pro-Rectorul Universității din Cluj-Sibiu

A murit în acest an încă un profesor la Universitatea Daciei Superioare, refugiată la Sibiu (cu o facultate la Timișoara).

A fost un profesor eminent și om de știință. A fost un fiu al Banatului (născut la 1878, în Caransebeș).

Intrat în învățământ la 1905, ca șef de lucrări, a ocupat în 1924 catedra de fiziologie și Embriologie la Facultatea de Medicină din Cluj, fiind și director al Institutului de aceeași specialitate.

A fost decan al Facultății de Medicină și farmacie, apoi prodecan, având ca cuminut studentesc D. V. Bărbulescu, președinte al Societății de Biologie din Cluj, iar în timpul din urmă Pro-Rector al Universității. A luat parte și în război, ajungând până la gradul de colonel în rezervă.

Și-a stins un om de știință, în plină activitate fecundă, în același an cu colegii săi, învățatul Prof. Ioan Minea, rănit pe plaiurile Ardealului, la cotul brațului. E interesant că acești doi profesori, de la aceeași facultate, prieteni intimi, refugiați cu Universitatea din Sibiu, erau născuți în același an și în aceeași lună (Decembrie 1878).

Pe lângă durerea Clujului și Ardealului de Nord, i-a isbit și pierderea institutelor de știință, pe care le-au creat și pe care nu se pot improviza cu ușurință. Această durere poate covârși pe aceea

a pierderii căminurilor, pe cari au trebuit să le părăsească.

Moartea i-a doborât în plină vigoare, la 62 de ani. Mai aveau doi ani și ceva până la pensie și puteau lucra și mai departe în câmpul științei, câți-va ani, ca profesori onorari.

Cu mâhnire discutau în cercul prietenilor colegi, de stăruința pe care o puneau, în general, unii tineri, de a cere deblocarea foștilor lor profesori, scoaterea la pensie, înainte de vreme, cel puțin la șasezeci ani, când predă și pot răspândi cea mai înaltă știință și înțelepciune. Dacă a fost bine, ori dacă e rău — s'a văzut și se vede. Nu graba poate fi o condiție a progresului, ci o temeinică pregătire. Secura morții are grijă să secere și copacii viguroși.

Cu profesorul Ioan Drăgoiu, dispărut încă unu din dascălii Neamului, cari și-au ilustrat catedra, institutul și specialitatea sa.

A muncit până în ultimul moment.

Durerile refugiuului i-au slăbit puterile fizice, iar calitatea de prorector (cu toate obligațiile de rector) i-au îngrăduit îndatoririle.

Moartea l-a doborât în câmpul muncii.

A trecut pragul vieții un om bun, blând și drept.

Să-i zicem, după datina străbună:

D-zeu să-l odihnească în pace.

V. M.

Dela Asociația meseriașilor, comercianților și muncitorilor români din Timișoara

Problemele organizării

Pentru care motiv trebuie să se înființeze în „Asociație” toți comercianții, meseriași, toți funcționarii publici și toți muncitorii de limba și lege românească?

Răspuns: „Asociația” este singurul organ ocrotitor al profesioniștilor români, care conform statutelor și potrivit înțelegerii conducătorilor, se ocupă de prosperarea materială și morală a membrilor.

Care este sprijinul dat de „Asociație” membrilor săi?

Răspuns: „Asociația” sprijinește, în general, pe toți membrii săi, — fie tineri, fie refugiați, — și anume:

a) Se ocupă și stăruiește să fie împroprietăriți cu case, sau cu apartamente de locuit, toți membrii Asociației, care nu au case proprii.

b) În special pentru comercianții și meseriașii patroni „Asociația” se înființează să fie înzestrați cu aranjament necesare de prăvălie, sau cu unelte și mașini, comercianții și meseriașii refugiați, — căsătoriți cu românce, — care a-și putea începe și continua activitatea profesională,

— să le obțină credite de rulment, în condiții ieftine și pe lungă durată,

— să le înlesnească aprovizionarea cu mărfuri și material de lucru, ieftine și de bună calitate,

— să le pună la îndemână ucenici, care să le înlesnească contractarea

— să le recomande specialiști pentru activitățile de contabilitate și pentru a le apăra interesele în fața instanțelor,

— să-i țină la curent cu toate legile și ordonanțele privitoare la activitatea comercială și meșteșugărească, etc. etc.

c) Ce privește pe muncitorii calificați și necalificați, „Asociația” se îngrijește ca tineri să îmbrățișeze comerțul și meseriile,

— Ucenicii să fie plasați în căminuri și contractați la patroni pricepuți, sărguincioși, cu purtare bună și buni capi de familie,

— Tineretul să primească o educație aleasă, atât profesională, cât și teoretică, morală și patriotică,

— Tineretul să facă cursuri de perfecționare și de specializare,

— Muncitorii să obțină angajamente corespunzătoare pregătirii lor profesionale, purtării și devotamentului lor, și în fine,

— Să le înlesnească să devină patroni.

După aceste explicațiuni sumare, credem că vor înțelege toți profesioniștii români din Timișoara, că atât interesul lor personal, cât și cel național le ordonă să se înregimenteze, cât mai în grabă, între membrii activi ai „Asociației Meseriașilor, Comercianților și Muncitorilor Români” din Timișoara, Str. V. Alexandri Nr. 5, și să nu uite înțeleptele cuvinte ale poetului, — al cărui nume îl poartă strada, unde își are sediul „Asociațiunea”:

„Unde-i unul nu-i putere la nevoi și la durere,

„Unde-s doi puterea crește și dășmanul nu sporește!”

Franța merge pe calea onoarei și a interesului național

Vichy, 25 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite:

Ziarele din Franța neocupată consideră declarația de Vineri a amiralului Darlan ca un eveniment istoric. Nici un ziar nu face comentarii asupra ace-

stei declarații afară de „L'Effort”, care spune, sub semnătura fostului ministru Paul Rives, că soarta Franței este fixată definitiv: ea merge pe calea onoarei și a interesului național.

Dacă d. Roosevelt va duce un război nedeclarat, urmarea va fi:

Introducerea dictaturii în Statele Unite

Declarațiile senatorului Wheeler

Newyork, 25 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță:

Intr'o mare întrunire publică a co-

Modificarea dispozițiilor art. 157 din Codul Penal

București, 25. (SIR) — Monitorul Oficial a publicat un decret lege:

Articol unic: dispozițiunile articolului 157, punctul 1, Codul Penal, se modifică astfel:

In materie criminală chiar în caz de contumacie (în lipsă):

a) Dacă pedeapsa prevăzută de lege este moartea, se aplică muncă silnică pe viață sau se poate aplica muncă silnică pe timp mărginit;

b) Dacă pedeapsa este muncă silnică pe viață, se aplică muncă silnică pe timp mărginit, sau se poate aplica temniță grea;

c) Dacă pedeapsa este aceea a muncii silnice, pe timp mărginit, se aplică temniță grea sau se poate aplica închisoare corecțională, a cărei durată nu poate fi redusă sub 3 ani.

Dacă pedeapsa este cea a temniței grele, se aplică închisoare corecțională, a cărei durată nu poate fi redusă sub un an.

Dacă legea prevede maximum unei pedepse, se aplică minimum ei, sau se poate aplica pedeapsa ce urmează cu un grad mai jos, fără a se cobori sub limitele prevăzute în alinatele de mai sus.

(ss) Conducătorul Statului GENERAL ANTONESCU

Ministrul Justiției CONSTANTIN STOICESCU

mitetului american. First, a luat cuvântul senatorul Wheeler, care a declarat că este atât împotriva nazismului, fascismului și comunismului cât și împotriva imperialismului britanic și a conservatorilor și ațățătorilor de război americani. Oratorul a criticat apoi pe lordul Halifax, ambasadorul Marelui Britanii care străbate Statele Unite pentru a convinge populația să-și sacrifice fiii și bogățiile spre a salva imperiul britanic. Deasemeni a atacat pe „emigranții regali” cari stau în America și lucrează pentru a implica Statele Unite, în război.

D. Wheeler a afirmat că o invazia germană în emisfere de Vest este cu neputință și că dacă d. Roosevelt va duce „un război nedeclarat” urmarea va fi intronarea dictaturii în Statele Unite. De altfel — a încheiat oratorul, — poporul american știe că d. Bullitt a făgăduit Poloniei intrarea în război a Americii și că d. Donovan a împins Jugoslavia în război prin promisiunile pe care le-a făcut.

Cinema Atlantic

La 24., 25 și 26 Mai a. c.

„Căpitanul de poștă”
și
„Doi camarazi”

Războiul din Balcani

Trupe motorizate italiene pe coasta Dalmației, după sfârșirea fostei armate jugoslave

Directorul agenției „Rador“ la Berlin Dejunul intim dela Ministerul Propagandei Germane

BERLIN, 25 (Rador). — D. prof. dr. Bochner, directorul presei din Ministerul Propagandei, a oferit, Joi, un dejun intim d-lui Teodor Solacolu, directorul agenției Rador care se găsește la Berlin de câteva zile, fiind invitat de agenția DIB.

La dejun au luat parte d-nii: dr. Braunveiler, dr. Maurach, Ministrul propagandei, Caius Văleanu, prim-secretar de legatie, reprezentând pe d. Ministrul Bossy, care se află la deschiderea Târgului de Mostre din Breslau și Ovid Ciordas consilier de presă la Berlin. Vineri la amiază d. dr. Gustav Albrecht,

directorul general al agenției DNB a oferit deasemenea o masă în cinstea oaspetului român. La dejun au luat parte directorii și șefii redactori dela agenția DNB, iar din partea legației României au fost de față d-nii Amzăr, secretar de presă și Tulescu secretar titular.

Joi seara, directorul agenției Rador a vizitat postul de radio audițiune al ministerului de externe german dela Wansee.

În timpul șederii d-sale la Berlin d. T. Solacolu a vizitat birourile agenției DNB și a făcut vizite la Ministerul de externe și la Ministerul de propagandă.

SPORT

Matchuri pentru Cupa României și Campionatul Național

Footballul românesc cunoaște azi o etapă mixtă și cuprinde în program matchuri contând, unele pentru sferturile de finală ale Cupei României și altele pentru campionatul Național.

CUPA ROMÂNIEI

La București se dispută trei partide între un reprezentant al primei și secunde divizii.

Favoriții incontestabili ai matchului sunt gazdele, dintre cari una va întâlni pe Rapid din Timișoara, care s'a calificat pentru turul viitor în urma matchului cu F. C. Ploesti, disputat la Timișoara.

Partidele din Capitală sunt:
Venus—Crisana CFR. Arad
Rapid—Juventus și
Unirea Tricolor—Metalosport Călan.

Așa cum au decis sortii o surpriză nu s'ar putea produce — teoretic — decât la matchul Rapid—Juventus, în care ultimii, candidați de promovare în Divizia A, își pot justifica titlul de leader pe care l-au cucerit.

Crisana CFR din Arad întâmpinește pe Venus, care, având la activ o pîntanie recentă cu o altă grupare de pe malul Mureșului, se va feri din capul locului de vre-o repetare a tristei întâmplări. Nu putem da șanse feroviarilor arădani, doar că vor încă o figură onorabilă... Poate că unii jucători dela Crisana CFR vor avea șanse să treacă la Rapid.

Jocul dintre Unirea Tricolor și Metalosport face cu totul desechilibrat, în favoarea primilor, așa că nu putem spera decât la o partidă cavalerescă în care combatanții vor reuși să se dedice și demonstrării jocului tactic.

RIPENSIA—F. C. RAPID

La Timișoara Ripensia susține penultimul match de campionat.

După memorabila partidă cu F. C. Ploesti aceasta întâlnire sperăm că va fi înaugurarea unei noi mentalități în principiile de conducere a clubului timișorean.

Matchul de azi trebuie să se încheie în fața vederii publicului. E foarte ușor să fii ripensist când echipa este mare și produce rezultate bune. E mai greu, deși mai înălțător, să fi alături de grupare când aceasta se găsește în criză, mai ales într-o criză morală ca cea de azi.

Nu ne îndoim că publicul nostru, cu corecte convingeri, și cu largă vedere în materie de sport, va primi cu bunăvoință echipa de azi. Matchul, ca desnodământ, nu importă: Brăila nu mai are ce pierde, deci sperăm că va fi un match corect și chiar frumos.

U. D. R. după 2000 km!

La Sibiu e cel mai important match al zilei în care Universitatea va căuta să se folosească de împrejurări pentru a se îndepărta de pericolul retrogradării.

Întredevăr față de ambiția studenților Reșița nu poate alina decât o echipă surmontată de o călătorie foarte lungă și cu

un moral scăzut în urma a două înfrângeri grele.

Nu putem crede într-o revenire de formă a U. D. R.-ului într'un timp atât de scurt, deci contăm pe o victorie a Universității.

Campionatele de atletism ale Liceului Militar Mihai Viteazul vor avea loc azi, la orele zece pe Arena Politehnica. Intrarea e gratuită.

Prefectura Județului Timiș-Torontal,
Serviciul Administrativ,
Oficiul de Aprovizionare.

No. 19633/1941.

ORDONANȚA No. 14.

Noi, Colonel Alexandru Nasta, Prefectul județului Timiș-Torontal;

Văzând Deciziunea Ministerului Economiei Naționale Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării No. 255 publicată în Monitorul Oficial No. 103 din 4 Mai a. c., prin care se reglementează achiziționarea porumbului;

Văzând Deciziunea Ministerului Economiei Naționale, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării No. 260 publicată în Monitorul Oficial No. 106 din 7 Mai 1941, prin care se reglementează achiziționarea grâului;

Văzând ordinul, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării No. 20478 din 19 Mai a. c.;

Având în vedere necesitatea asigurării consumului în județ;

În virtutea art. 99 din Legea Administrativă combinat cu art. 7 din Lege No. 3219/1940;

Ordonam:

ART. I. — Cumpărarea cerealelor nu se poate face decât de persoanele autorizate de Prefecturi, cu autorizații date în conformitate cu Deciziile Ministeriale No. 255 și 260/1941.

ART. II. — Producătorilor și deținătorilor de cereale cari refuză vânzarea la prețul oficial — (porumbul la 65.000 lei vagonul de 10.000 kgr., iar grâul la 100.000 lei vagonul de 10.000 kgr. sau le oferă la preț superior să li-se confişte cerealele și să li-se drezeze acte de dare în judecată.

ART. III. — Persoanele care fac cumpărături de cereale, fără a avea autorizații, vor fi arestate și înaintate Justiției cu acte de dare în judecată.

ART. IV. — Constatarea infracțiunilor la prezenta Ordonanță se face de organele prevăzute la art. 44 din Decretul Lege No. 1215, publicat în Monitorul Oficial No. 102 din 3 Mai 1941 și se pedepesc potrivit dispozițiilor aceluiaș Decret-Lege.

Dată la Prefectura Județului Timiș-Torontal, azi 22 Mai 1941.

Prefectul Județului Timiș-Torontal:

Colonel Alexandru Nasta.

In atenția posesorilor de carnete I.O.V. cu 75 la sută reducere

Serviciul sanitar al județului Timiș-Torontal aduce la cunoștința ocrotiților IOV. din acest județ, că actualele carnete de călătorie cu reducere 75% pe C. F. R. sunt valabile numai până la data de 1 Iulie 1941, se poate călători numai cu carnete tip nou, care se pot obține dela Serviciul Sanitar județean, chiar de pe acum.

Pentru obținerea carnetelor, cei îndreptățiți trebuie să îndeplinească o serie de formalități. Astfel, vor trebui să se adreseze Serviciului Sanitar cu o cerere, timbrată legal. Se atrage deosebit atențiunea că pentru fiecare carnet trebuie întocmită o cerere separată, chiar și atunci când este vorba de membrii unei familii. Bunăoară dacă un invalid de războiu dorește să obțină carnet pentru sine, pentru soție și pentru doi copii minori, va trebui să înainteze 4 cereri, separat pentru fiecare membru de familie, toate timbrate cu 9 lei fiscale și 1 leu aviație.

Tot așa vor proceda văduvele de războiu și văduvele de invalizi de războiu, când solicită carnete pentru sine și pentru copii lor minori.

La cerere trebuie anexate copii de pe biletul de reformă și de pe titlul de pensie, după cum este vorba de invalizi, văduve de războiu sau văduve de invalizi de războiu. Soțiile de invalizi vor anexa și un extras de căsătorie, văduve-

le de invalizi extrasul de moarte al lui, iar la cererile copiilor minori anexează extrasul de naștere.

Se anexează mai departe la cerere fotografie de 4 cm. lungime și 3 cm. me. Nici mai mare nici mai mică, care să aibă spațiul restrâns rezervat în fotografia, nu permite întrebarea unei fotografii mai mari. Fotografia trebuie semnată pe față de căruțat incitant și certificată pe dos de o primărie.

Pentru fiecare carnet se va depune la primăria comunei respective, de unde cu cererea, actele înșirate mai sus, se va lua fotografia și suma de 46 lei, din care 40 lei reprezintă costul carnetului, și 6 timbre CFR, 5 lei chitanța CFR și 1 fișă pentru carnet.

Serviciul Sanitar județean ar trebui să sebiți atențiunea îndreptățiților IOV cererile pentru carnete în nici un caz nu se pot înainta direct la acest serviciu, ci trebuie depuse la primărie, care pe de o parte primăria certifică atât fotografia, cât și de pe diferitele acte necesare, pe de altă parte, avându-se în vedere timpul care stă la dispoziție, s'ar produce întârzieri, ceea ce ar împiedeca Serviciul Sanitar să îndeplinească la timp formalitățile în legătură cu opera preschimbării carnetelor.

Informațiuni mai ample se pot obține la primăria comunelor respective.

CINEMA „CORSO“

LUNI, 26 MAI 1941

Cea mai strălucită premieră a anului

DEANNA DURBIN — SZÖKE SZAKÁLL

în

PRIMA DECEPT

Politica religioasă și minoritară a României

O carte plină de revelații și avertismente a dlui profesor universitar Onisifor Ghibu

D. profesor universitar Onisifor Ghibu, cunoscutul și apreciatul cercetător al documentelor și arhivelor religioase ale ordinelor călugărești maghiare din Transilvania, reda, în această vastă operă, amănunte inedite și edificatoare asupra atitudinii statului român față de acțiunea cultelor străine, și influența lor în România.

În lucrarea de față, d. Onisifor Ghibu tratează cu autoritatea și competența care-i este indeobște cunoscută, influența cu totul nefastă a acestor culte și larga îngăduință acordată lor în țara noastră. Emeritul cercetător la iveală activitatea profund anti-națională și revizionistă a școlilor profesionale minoritare, cari pe lângă în multe cazuri au frustat averile statului român, intabulându-și-le pe nedrept, au condus din umbră și acțiuni subversive, diametral opuse intereselor noastre.

E aproape un deceniu, de când d.

profesor Onisifor Ghibu, perseverența în a arăta conducătorilor noștri, greșelile pe cari aceștia le comiteau, cu sau fără voie, greșeli cari au avut adânci repercusiuni asupra vieții noastre naționale. În volumul d-sale, sunt pomenite multe nume de foști miniștri și organe de stat, cari au tolerat aceste activități subversive, dând dovadă prin aceasta, că și pe tărâmul religios, ca toate celelalte, politica noastră a fost mai mult decât dezastruoasă.

Pe lângă importanța sa ca lucrare în domeniul cercetărilor de interes național, această operă constituie și un impresionant memento prin faptul că e ultima carte românească, apărută în Clujul românesc, tipărirea și fiind terminată în zilele de 30—31 August și 1 Septembrie 1940.

Păstrăm în sufletele noastre speranța că, cel puțin acum, acest apel la rededeptare rațională va avea ecou în sufletele celor cari conduc destinele neamului.

LA CE SE LUCREAZĂ ÎN STUDIOURILE GERMANE

... regisorul Josef von Baky lucrează în filmul „Die Geschichte eines Leibes” (Povestea unei vieți) cu Luise Ullrich, Karl Ludwig Diehl, Werner Krauss. Scenariul a fost scris de excelenta Thea von Harbou, după piesa de teatru „Annelie” de Walter Lieck.

MARIKA RÖKK ...

... va fi revăzută într-o realizare de mare artă și eleganță, intitulată „Tanz mit dem Kaiser” (Dansul cu împăratul). Turnarea continuă într-un ritm susținut în studiourile Ufa, sub conducerea regisorală a lui Georg Jacoby.

LA BABELSBERG ...

DUPA „BISMARCK” ...

... care i-a adus consacrară ca regisor, Wolfgang Liebeneier turnează acum, în atelierele de la Johannisthal, „Ich klage an”, în regia reaper, ca vedetă principală, Heide- Marie Hatheyer, cunoscută la noi din „Soi- mana”. Paul Hartmann și Mathias Wiemann secondează în alte roluri principale, în vreme ce Harald Paulsen, Charlotte Thiele,

Chrisitan Kaysler, Bernhard Goetzke, se detașează, în roluri mai mărunte, dintr-o distribuție vastă.

LA RANDUL LUI, THEO LINGEN ...

... care s'a afirmat ca un bun regisor prin comedia „Fata din balet”, își continuă activitatea pe acest tărâm, turnând în atelierul Ufa un film intitulat: „Frau Luna” („Doamna Luna”).

„TREI OCHI ALBAȘTRI” ...

este titlul original al noii producțiuni regisate de Hubert Marischka în studioul Rosenhügel din Viena. Interpreți: Johannes Riemann, Paul Hörbiger, Grethe Weiser, Georg Alexander, Rudolf Carl, Viktor Janson.

TOT LA VIENA ...

... însă în atelierele Sievering și Schönbrunn, Gustav Ucicky lucrează la ultima creație a Paulei Wessely „Heimkehr”, cu Peter Petersen, Attila Hörbiger, Carl Radatz, Ruth Hellberg, Elsa Wagner, Werner Fuetterer, etc. Partitura muzicală o semnează Willy Schmidt-Gentner.

Cântecul pământului

Pământule rodnic, pământule sfânt,
Tu care mi-ești leagăn, cămin și mormânt,
Ridică spre focul aceleiași stele
Credințele tale, credințele mele.

Evlavie ție, pământule bun!
În sânul tău doarme trecutul străbun
Păstrând, pietre scumpe din vremile-acele,
Comorile tale, comorile mele.

Când gemi sub copite de cai frământat,
De graniți dușmane adânc sfâșiat,
Se sbat în furtuna mânilor grele
Durerile tale, durerile mele.

Învolveră'n mine viteze puteri!
Iar când voiu fi vrednic țărâna să-mi ceteri
Pe groapa-mi uitată să crești viorele
Iubirile tale, iubirile mele.

Din ciocotul inimii stinsă să-mi faci
Umbroase coroane de falnic copaci, —
Prin mândrele vârfuri să urci către stele
Nădejțile tale, nădejțile mele.

NICHIFOR CRAINIC

Păpușa mea dulce!..

Pe umărul de piatră și de brazi al Carpaților ...
Fraților, Fraților!

Acolo am șezut și am plâns,
Nici eu nu știu de ce-am plâns...
Dar atâtea lacrimi în ochi mi s'au strâns
C'am izbucnit în plâns!

Nu știu, nu știu de-am plâns de fericire,
Sau de sinistră presimțire?...

Munților, frumozilor, Carpaților!
Fraților, Fraților!

Lipsească-mi-se limba de gâtlej,
Furtunile răspescă-mă 'n vârtej,
Pe pernă fruntea 'n veci nu mi se culce
De mi-aș uita vreodată de tine,
Românie, păpușa mea dulce!...

THEODOR MUREȘEANU

... întruca vârtelul războiului se în-
treaptă rapid spre Orientul apropiat și
am una dintre întele sale de mare im-
portanță este Canalul de Suez, ingineresc
deci în parte, cauza pentru care scula
a specia, ȳne ca să revolve problema
canalului, care pentru ea este vitală.

S'ar parea imposibil văzând Canalul
de Suez să crezi, că a costat ani de lu-
ru îndrăcit, zeci de ani de proiecte și
secole de dorinți.

Canalul trece printre două pustii
goase, care par ușor de tăiat, lărgindu-
se ici-colo în mocirle și ape stătătoare,
cum este Lacul Timsah și lacurile ama-
re, mai la miază-zi. La prima vedere
s'ar parea o întreprindere ușoară, în
schimb a fost o lucrare dură și plină
de nesigurantă. La vreo cinci kilometri
de Ismailia, traseul a întâlnit o colină,
înălțime de 20 metri înalte, unde terenul
opuse atâtea dificultăți săpătorilor, în-
cât la un moment dat voia să pără-
sească întreprinderea, sau cel puțin să
renunță la linia dreaptă, dacă nu inter-
venea italianul Negrelli, reprezentantul
grupării italo-austriacă.

Vina era în parte și-a mașinilor de
sapet cari erau pe vremea aceea foarte
primitive, și-a mânei de lucru concen-
trată militărește din țărâtimea egipteană,
cari lucrau după sisteme cu cari
se putea să se lucreze în condiții de
sărăcie și pe vremea războiului

Canalul de Suez

sau a Romanilor, pentru că acest sistem
de lucru se putea numi cu adevărat tri-
umful robotei (corvée) remunerat a-
proape cu nimic.

Canalul are administrație franceză și
pază engleză. Toate acele fraze frumose,
despre o întreprindere internațio-
nală, operă de beneficiu universal, mij-
loc de schimb, progres și de înțelegere
între popoare, au rămas fraze goale,
cât a rămas și din retorica ingenuă a
discipolului lui Saint Simon, Enfantin,
care dete prima formă a tăierii istmu-
lui și înființă prima societate de studii
a canalului, propagând și preamărind
întreprinderea, ca pe un triumf al ope-
rii pacifice, a înțelegerii universale.

Vorbe goale. Faptul este, că, pe te-
ren politic Anglia se opuse mult timp
Franței și săpării canalului pentru că se
temea că francezii vor înființa colonii
pe malurile lui — un Gibraltar francez
— până când constatară că faptul era
de neînălăturat, atunci pleacăra dispe-
rați și ocupară întâi insula Perim la
gura Mării Roșii, apoi se făcură stăpâni
pe majoritatea acțiunilor societății, iar
la urmă ocupară de dreptul Egiptul. Și
pe teren economic a învins Anglia, așa

că cele două națiuni, căzură de acord
să monopolizeze întreprinderea.

Se spune că Societatea Canalului de
Suez, este întreprindere particulară, cu
toate că numai 6% din acțiuni se gă-
sesc în mâna particularilor, restul în-
treg este acaparat de cele două guver-
ne, sau societăți cari dirijează și contro-
lează direct traficul. Incasările sunt
de 40—50 miliarde franci, pe cari cele
2 națiuni le încasează din taxele de tre-
cere a mărfurilor și a persoanelor, pe
canal. Anglia și dacă n'ar face decât un
storno, adică ar recupera din procentul
acțiunilor, ceea ce cheltuiesc corăbiile
sale cu vama, pe lângă un avantaj
politic se servește gratis de un drum,
care în teorie ar trebui să fie deschis
tuturor națiunilor cu drepturi, îndato-
riri și sacrificii egale. În schimb Italia
care deține de câțiva ani al doilea loc
în traficul canalului, plătește compa-
niei anual câteva miliarde. Caracterul
politic al acestui monopol rezultă și din
alte fapte, căci vărsându-se în fiecare
an Egiptului o sumă anumiă ca par-
ticipare la beneficiu, pe deoparte, de
altă parte guvernul englez obligă pe

egipteni să plătească o parte din chel-
tuiele militare de pază ale canalului,
Omeneste socotind, tarifele naturale,
ar putea fi reduse la o treime, sau o
pătrime, dacă acționarii ar voi să as-
cundă scopul lucrativ al întreprinderii.

Lucruri stranii se văd vizitând cana-
lul. Baterii de artilerie străjuesc guri-
le, așa că dela început nu poți înțelege
de ce această operă pacifică și comună
tuturor națiunilor, trebuie să se pre-
zinte înarmată în așa fel, încât îți face
impresia că treci pe lângă Gibraltar.
Soldați englezi, tabere de indigeni în
desertul apropiat, oprirea absolută a
trecerii canalului fără de pasaport,
chiar și egipteanul care vrea să treacă
pe partea cealaltă de Egipt, în penin-
sula Sinai, este ca și când s'ar duce în
străinătate, trebuie să aibe pasaport cu
vize în ordine.

La gura canalului dinspre Port Said
se află statuia lui de Lesseps, pe soclul
căreia este scris: „aperire terram gen-
tibus”.

Pentru inaugurarea canalului, mae-
strul italian Giuseppe Verdi compuse o
operă care rămase nemuritoare. Așa,
în lumea muzicală, este tot atât de va-
loroasă ca și noua linie de comunicație
dată lumii.

Dorci Drăgulescu

Actualul război al Italiei este prima dovadă a misiunii ei europene

de GIOVANNI PAPINI

membru al „Academiei Italiene”

1. Războiul pe care Italia îl duce în momentul de față, alături de Germania, este una dintre primele dovezi ale misiunii noastre europene. Italia a înfruntat în mai multe rânduri (în 1848, în 1859, în 1866 și în 1915) puternicul Imperiu habsburgic, dar din principii care o priveau numai pe ea, ca să-și reîntemeieze unitatea, pentru a strânge laolaltă toate provinciile italiene, prin dreptul divin, prin geografie, prin grai, prin cultură și civilizație. Astăzi, însă, ea înfruntă pentru prima oară Imperiul englez, mult mai puternic de cât cel austriac, și nu numai pentru interese și motive personale.

Unitatea Europei, după cum s'a mai spus, nu poate fi înfăptuită de la o zi la alta, printr-o minune datorită virtuților sau norocului, ci treptat. Mai întâi, cum este și firesc, trebuie să ni-laturate piedicile. Cea dintâi și mai mare piedică este hegemonia Imperiului britanic, împotriva căreia s'a ridicat Italia încă din 1935, cu o îndrăzneală care a apărut ca nesăbuită și chiar nebunească.

Anglia, care este comitetul de conducere al unei asociații intercontinentale pentru exploatarea planetei, nu are simțăminte și țeluri europene. Ea s'a împotrivit întotdeauna la orice încercare de hegemonie ce ar putea duce la o atare unitate. S'a împotrivit cu dărzenie Spaniei lui Filip al II-lea, Franței lui Napoleon I, așa după cum i se împotrivese acum Germaniei lui Hitler și Italiei lui Mussolini.

În Europa, ca pretutindeni, ea nu vede decât clienți de stors, sateliți cărora să le poruncească, slugi de jertfit, mercenari buni de măcelărit. „Iubirea” sa pentru Națiunile mici nu înseamnă altceva decât spaima de cele mari, adică de Națiunile care ar putea sta în fruntea unei Federații continentale — treaptă necesară a unității — și să-i periclitizeze astfel poziția de stăpână atât de puternică și securitatea.

Societatea Națiilor, ocrotită de Marea Britanie, n'a fost decât o societate de asigurări pentru această poziție de stăpână atotputernică. Nedreaptă societate, care pe drept a dat faliment. Când Italia, prin urmare, luptă împotriva Angliei, împotriva hegemoniei ei, nu luptă numai pentru interese proprii, ci și pentru binele Europei.

2. Războiul actual, pe care Italia îl duce împotriva Imperiului englez, este un război imperial, nu imperialist. Italia și-a întemeiat un nou Imperiu, deoarece istoria și geografia îi acordă din plin acest drept, dar nu numai de dragul prestigiului și cu atât mai puțin din lăcomia câștigului. Italia a luat sub scutul său țări înapoiate, lăsate în voia soartei, aproape în stare de barbarie, cum erau Libia, Abisinia și Albania, unde a adus și aduce, cu prețul unor mari jertfe, toate elementele unei adevărate civilizații: drumuri, căi ferate, lucrări de îmbunătățire a pământurilor, canale, construcții civile, așezăminte industriale, școli. A adus medici și medicamente acolo unde nu se cunoștea decât tămăduirea vrăjitorului și leacul băbesc, a creat câmpii roditoare, acolo unde nu erau de cât mărăcini și grămezi de pietre, a adus ingineri și profesori, acolo unde domnea sărăcia, lipsa și promiscuitatea.

Italia și-a asumat deci cu eroism greaua sarcină de a aduce propășirea materială și intelectuală a ținuturilor cucerite. Opera sa colonială, după cum știe toată lumea și după cum o dovedesc toate statisticile, nu înseamnă exploatare, ci jertfă. Cucerirea Imperiului, apărarea Imperiului, nu sunt acțiuni pornite din egoism, ci din cel mai curat altruism. Nu suntem, așa cum sunt vechile popoare imperialiste, un popor de jefuitori și de exploatare, ci un popor civilizator.

Italia — sosită cea din urmă și nu din vina sa — a fost nevoită să se mulțumească cu fărâmiturile aruncate de ceilalți mai norocoși și mai vicleni; a fost nevoită să se mulțumească cu ținuturi sărace, unde trebuia să muncească fără preget și să cheituiască o groază de aur și unde era puțin de câștigat. În Africa, de la 1895 până azi, Italia a jertfit

mii și mii de vieți omenești, a risipit zeci de milioane, fără să fi dobândit până acum nici cea mai mică compensație pentru supraomeneștile ei sacrificii.

Țară săracă, Italia și-a închinat întreaga ei trudă propășirii și civilizației țărilor sărace. Italiei, țară de soldați și de țărani viteji și dărzi, i-au revenit ținuturi muntoase și pustii, pământuri care pentru a putea fi cucerite și cultivate au cerut mai multe jertfe de cât celelalte și produc mai puțin decât ele, care cer mai mult decât celelalte, sânge, trudă și bani. Numai viitorului — și un viitor nu prea apropiat, va justifica în ordinea practică și economică, nemărginitul nostru sacrificiu.

Chiar și pretinsul nostru imperialism este o dovadă a generozității și liberalității Italiei. Italia este o nație civilizată, care se străduiește să civilizeze pe altele, mai puțin civilizate decât ea, o Nație încă săracă, ce a risipit multe din propriile ei bunuri spre binele popoarelor mai sărace și mai necăjite decât ea. Italia, care își apără Imperiul împotriva forțelor Imperiului englez, nu este capitalistul lacom care își păzește mănoasele sale moșii, ci o Nație binefăcătoare și jertfită, care își apără drepturile ei sfinte și locul ei sub soare.

3. Războiul actual, pe care îl duce Italia împotriva Angliei, este pornit și din rațiuni spirituale. Este, dacă privim cu băgare de seamă, revanșa veacului al XX-lea împotriva celui de al XVIII-lea. Până în veacul al XVIII-lea Italia și-a păstrat, cel puțin în parte, hegemonia intelectuală în Europa. Cu veacul al XVIII-lea încep să apară și se săvârșesc toate elementele din care s'a născut așa numita „civilizație modernă”, care în mare parte erau opuse Italiei, și s'au împlinit în afara și împotriva ei. În veacul al XVIII-lea are loc revoluția iluministă, care înlocuiește creștinismul cu deismul, Biserica catolică cu masoneria, mila și credința cu filantropia, religia cu ateismul.

În veacul al XVIII-lea a avut loc revoluția industrială, pornită din Anglia, care a dat naștere capitalismului și tiraniei cărdășilor plutocratice, cu totul în paguba Italiei, țară agricolă, de meșteșugari și resurse modeste. În veacul al XVIII-lea au avut loc revoluțiile americană și franceză, care au creat mitul democrației împotriva milenarei tradiții italiene, democrație ipocrită și iluzorie, care, puțin câte puțin, s'a prefăcut în despotismul oligarhiilor financiare, despotism domolit orf înrăit de o deșănțată anarhie plebee. În veacul al XVIII-lea, avem apoi revoluția romantică care a condus la o artă cu totul potrivnică ordinei clasice ce a făcut mărirea și gloria Romei antice, precum și a Renașterii italiene.

Toate revoluțiile acestea, dacă ne dăm bine seama, au pornit din lumea anglo-saxonă și toate au fost în paguba Italiei. Parisul a pus piedici Florenței; prestigiul Londrei a coborât pe cel al Romei; Marea Orient a încercat să i-a locul Bisericii romane, parlamentele apăreau ca moștenitori ai bisericilor, falsul stil gotic tăgăduia pe Brunelleschi și pe Palladio, Virgil era detronat de Ossian și Petrarca de Young. Războiul actual este dus împotriva respingătoarei comedii democratice, contra brutalității plutocratice, împotriva forțelor disolvante ale lojei masonice și al spiritului iudaic, contra ultimelor degenerări și putrefacții ale romantismului. Este revanșa deci a instituțiilor și valorilor italiene împotriva reacțiilor și răsmerișelor anglo-franceze din veacul al XVIII-lea, cu aite cuvinte, un război pentru o reînnoire la primatul civilizației noastre.

4. Orice Italian să aibă în minte ceea ce știe și trebuie să știe orice Italian! Adică: acest război nu e un război pornit din toane ori din spirit de aventură, nici un război dinastic ori de partizani, ci un război de neînălăturat și care nu mai putea suferi nici o amânare; un război impus de bolnava sgarcenie și de fățarnica încălcare a drepturilor noastre de către popoarele ce stăpânesc două

treimi din pământurile și bogățiile lumii; un război al popoarelor pe nedrept jertfite, împotriva popoarelor cu privilegiile întemeiate pe nedreptate; un război pentru o mai dreaptă împărțire a bunurilor din Europa și din celelalte continente. Război, cu alte cuvinte, dus de popoarele muncitoare împotriva popoarelor de rentieri; de revoluționari contra conservatorilor; de buni europeni împotriva cosmopolitilor; de popoare puternice și numeroase contra celor moleculare; al viitorului împotriva trecutului.

Pentru noi, războiul având și țeluri naționale, Risorgimentul italian nu s'a încheiat în 1870, după cum, cu naivitate ne învață vechile manuale, el a fost reluat în 1915, în 1922, în 1935. Cu toate jertfele și toate izbânzile, unitatea noastră geografică nu este încă înfăptuită — să ne gândim bunăoară la Corsica și la Malta — și nu ne bucurăm încă de o deplină neatarnare spirituală și socială. Ne-am scuturat de jugul miturilor și al schemelor politice străine și neconforme naturii italiene; suntem pe cale de a ne întoarce la valorile latine clasice, ce au făcut măreția noastră din epoca lui Cesar și până în vremea lui Michelangelo.

Cucerirea Libiei și a Abisiniei, lupta pentru autarhie, au pus temelii unei mai mari neatarnări economice, dar suntem încă ostacți în cuprinsul mării noastre, suntem încă tributarii Națiilor egoiste și monopoliste în ceea ce privește multe din bunurile trebuincioase vieții moderne. Și războiul de astăzi este deci un război pentru neatarnare și eliberare, un război care împlinește și încununează risorgimentul, și în același timp sporește și împuțernicește Imperiul! Războiul acesta, aspru și uriaș, pe care-l duce cu în-sufletire poporul nostru, pe toate fronturile — militar, spiritual, economic — va hotărî soarta Italiei pentru vreme de un veac, soarta apropiată și îndepărtată a nepoților noștri și a însăși civilizației, pe care o reprezintă și o întruchiează Italia.

Pentru noi este, deci, un război sfânt și hotărîtor, un război de promovare și de afirmare. Dacă nu voim să ne întoarcem la Italia defetistă a veacului al XIX-lea de tristă memorie — la acest gând oricare dintre noi roșește — trebuie ca Italia să devină, prin biruință, din putere europeană, o putere mondială. Trebuie să ținem piept urgiei celei mai mari părți ale Imperiului britanic; trebuie să îndurăm în fiecare zi lipsuri, pierderi de ori ce fel, iar pentru că țelurile sunt atât de înalte, nu ne sunt îngăduite îndoelile, ră-tăcirile, temerile și cu atât mai puțin nepăsarea cinicilor și urletele codașilor.

Cine nu-și dă seama că Italia luptă pentru o cauză dreaptă și pentru însăși existența ei, cine nu simte că Italia trebuie să învingă cu orice preț, și că va învinge în ciuda oricărui fapt, nu este demn să se numească Italian, ci mai curând fiu ce nu-și cinstește maica ce l-a zămislit, trădător de frați, tovarăș cu dușmanii Patriei sale.

Noi locomotive de tren de marfă

Recent a început AEG Henningsdorfer să livreze o serie mai mare de locomotive electrice deosebit de puternice pentru trenuri de marfă. Cele dintâi mașini au trecut între timp încercările impuse în serviciu. Motoarele locomotivelor cu șase osii, de 120 tone, au o putere în serviciu normal de 4200 CV, la o viteză de 77 km. pe oră. Având în vedere că aceste locomotive foarte grele vor circula pe liniile de munte, frânarea a fost deosebit de îngrijit concepută cu utilizarea unor frâne de rezistență electrică, foarte eficiente.

Primăria comunei Percosova

No. 1408/1941.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștința celor interesați în ziua de 5 Iunie 1941 ora 10 a. m. să țină la primăria comunei Percosova, licitație pentru aprovizionarea autorității comunale și școlii din comună cu lemne de foc esență de fag, carpen sau stejjar de cate și rotunde cu vechime de cel puțin un an.

Licitatia se ține în conformitate cu pozițiunile art. 88-110 din L. C. P. și melor în vigoare.

Concurenții vor depune odată cu oferta și garanția de 5%.

Caetul de sarcini se poate vedea în oficioul la primăria comunei.

În caz de nereușită la prima licitație, a doua licitație se va ține în ziua de 15 a. c. în același loc și la același oră.

Percosova, la 20 Mai 1941.

Primăria comunei Butin

No. 1409/1941.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștința celor interesați, în ziua de 6 Iunie 1941 ora 10 a. m. să țină la primăria comunei Butin licitație pentru aprovizionarea autorității comunale și școlii din comună cu lemne de foc esență fag, carpen sau stejjar despicat rotunde cu vechime de cel puțin un an.

Licitatia se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88-110 din L. C. P. și normelor legale în vigoare.

Concurenții vor depune odată cu oferta și garanția de 5%.

Caetul de sarcini se poate vedea în oficioul la primăria comunei.

În caz de nereușită la prima licitație, a doua licitație se va ține în ziua de 16 a. c. în același loc și la același oră.

Butin, la 20 Mai 1941.

LA CINEMA
CAPITOL

Filmul noii aviații germane
Un film de război, de pace
de biruință... un film al
sării phoenix care renaște
propria-i cenuse.

Incep. repr. 3-5-7-9
Dum. și sărbători și la 11 a. m.

DREPTURILE ROMÂNIEI ASUPRA BANATULUI

Autodeterminările româno-germane dela 1919

În virtutea dreptului ce au popoarele să-și determine prin voință națională liber exprimată soarta lor, românii bănățeni s'au pronunțat pe cale de autodeterminare la 1 Decembrie 1918 hotărând la Alba-Iulia cu o însuflețită unanimitate, unirea întregului Banat cu România. Toate comunele și regiunile românești ale Banatului și-au trimis atunci la Alba-Iulia deputații constituționali, aleși de întreaga națiune română bănățeană cu vot universal, adoptând spre acest scop metoda electorală legii maghiare care servise la ultimele alegeri parlamentare. Iată textul, art. I. al hotărârii dela Alba-Iulia, ultimul alineat:

„Adunarea națională proclamă în mod solemn dreptul inalienabil al națiunii române la Banatul întreg, cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre“.

Prima autodeterminare românească produsă deci la Adunarea națională dela 1 Decembrie 1918, când reprezentanții autorizați ai Banatului au hotărât împreună cu cei din Transilvania alipirea întregului Banat la România. După armistițiul din Noembrie 1918, trupele sârbești venind cu pași grăbiți înspre Sud, au avansat la râul Mureș, înmând Banatul sub ocupație timp de aproape opt luni. Armata română era departe de provincia noastră și nu putea ajunge aici decât mult mai târziu. Sârbi au știut lucrul acesta, mai ales pe vremea aceea făceau parte și ei în Marea Antantă și folosindu-se de prezența forțelor militare românești, au

profitat de momentul care li se oferea favorabil de a cuceri teritoriul asupra cărora nici nu s'au gândit să-și revendice dreptul și au trecut Dunărea. Abia după ocuparea militară a Banatului le-a venit sârbilor ideea să ridice pretenții asupra acestei provincii: Dovadă tratatul de alianță din 14 August 1916 încheiat de România cu Marile Puteri Aliate prin care la art. III., se prevedea categoric că, „Franța, Anglia, Italia și Rusia recunosc României dreptul de a anexa dela Austro-Ungaria toate teritoriile specificate la art. IV“, iar acest articol cuprindea Banatul întreg între Mureș, Tisa, Dunăre și Carpați. Ori Sârbia care era aliată Marilor Puteri, era informată în prealabil despre acest lucru și nu și-a formulat atunci nici o rezervă asupra atribuirii întregului Banat la România.

Deoarece trupele sârbești nu voiau să părăsească teritoriul bănățean, iar diplomația și propaganda sârbească susțineau la Paris teza unor revendicări neîntemeiate asupra Banatului, românii și șvabii bănățeni s'au întrunit în mari adunări naționale, unde s'au pronunțat pentru unirea cu România. Românii au proclamat două autodeterminări în acest sens, cari aveau putere de plebiscit, una la Lugoj în ziua de 10 Iunie 1919 și alta la Timișoara în Duminică de 10 August 1919, iar șvabii în aceeași zi de 10 August 1919 la Timișoara.

Iată hotărârile acestor trei adunări naționale:

Moțiunea adunării generale din Lugoj

Românii bănățeni din județul Caraș-Severin, Timiș și Torontal, întruniți azi 10 August 1919, în număr de 70.000, pe câmpul libertății din Lugoj:

Denumunțăm jumii civilizate opera de șantaj, săvârșită de armata sârbă prin ocuparea surprinzătoare a Banatului, cât prin întreg sistemul de persecuțiune, pe care a expus poporul nostru prin arestări, deportări, bătăi, biruri grele, achiziții forțate, stoarcerea de subscripții la împrumutul de Stat sârb, și altele, pe de o parte a pune conferința de pace în fața unui fapt împlinit, pe de altă parte pentru a opri cu teroarea orice manifestare a voinții poporului nostru.

Protestează împotriva pretențiilor sârbești de a ciunti Banatul prin alipirea unei părți a acestuia la Statul Jugoslav.

Această provincie, patria noastră mai restrânsă, după situația ei geografică și după majoritatea românească a populației sale, nu poate fi privită decât ca o parte integrantă a pământului românesc și a neamului românesc care s'aboaară din Ardeal până la hotarele fiștești, la Tisa și Dunăre...

Românii bănățeni... declară, în baza dreptului de a hotărî singuri soarta lor, că se vor opune nedreptății cu toate mijloacele și mijloacele ce le stau la îndemână.

În acest înțeles ei invită pe glorioșii ostași al M. S. Regelui Ferdinand I-ii, Domnul tuturor Românilor, în baza hotărârilor luate la Alba-Iulia de delegații tuturor Românilor din fosta Ungarie, deci și a Bănățenilor, consfințite prin decret-lege, să ocupe cu arma întreg Banatul până la Dunăre și la Tisa, declarând noi Românii bănățeni că-i vom susține cu averea și sângele nostru...

Este de remarcat că trupele sârbești s'evacuaseră deja Lugojul, când s'a votat rezoluția națională dela 10 Iunie 1919, iar la Timișoara armata română și-a făcut intrarea triumfală la 3 August 1919.

Moțiunea adunării generale din Lugoj

Convocarea lansată pentru Adunarea națională dela 10 August 1919 din Timișoara îi chema pe toți românii bănățeni, arătând textual că:

„Vrem Banatul întreg între Dunăre, Tisa și Mureș, aceasta o cere dreptatea, ni-o dictează sângele și marele interes de existență a neamului“.

Iar moțiunea votată atunci de 40.000 de români bănățeni a proclamat:

„UNIREA PE VECI A ÎNTREGULUI BANAT CU STATUL ROMÂN SUB SCEPTRUL DINASTIEI ROMÂNE“.

În aceeași Duminică de 10 August 1919 s'a ținut la Timișoara și Adunarea națională a tuturor șvabilor din Banat, care a votat o moțiune de unire cu România și a ales o delegație care să meargă la Paris și să susțină în fața Conferinței de pace, alături de diplomația română, dorința lor de a se alipi întregul Banat la România. Iată textul acestei moțiuni germane:

În numele tuturor șvabilor declarăm că noi credem în desrobirea și mântuirea tuturor naționalităților din Banat numai prin integritatea și nedivizibilitatea acestei provincii, deoarece un Banat tăiat în două și fără frontiere naturale ar însemna pentru toate popoarele cari locuiesc aici, o ruină economică, constituind o cauză de conflicte, de neînțelegere și de amenințare a păcii.

Considerând că Timișoara, centrul vieții economice și sociale, a fost alipită la România și suveranitatea M. S. Regelui României a fost extinsă asupra Banatului, având apoi în vedere că noi vedem în hotărârile dela Alba-Iulia o garanție că vom putea să ne dezvoltăm în viitoarea patrie în deplină libertate națională și să întrebuintăm liberi limba noastră maternă, văzând în sfârșit că astfel vom putea să ne asigurăm un viitor național pe teren economic și politic, cultural și social, dorim ca întreg Banatul să fie alipit, complet și nedivizat, la Regatul României-Mari. Acestea au fost manifestările de vo-

ință națională din partea Românilor și Șvabilor bănățeni la 1910, de cari însă Conferința păcii de atunci n'a vrut să țină seamă. Regimul acestor două națiuni în timpul celor 22 de ani de stăpânire ugoslavă este pe a bine cunoscut, fiindcă nemulțumirile, pe cari nu și le-au putut mărturisi în public nici Românii nici Germanii trecuți sub dominație străină, totuși au putut fi înregistrate de istoria nepărtinitoare, care va oglinzi peste vremile viitoare cât au trebuit să sufere neamurile noastre din cauza ciuntirii Banatului. De-a lungul acestor 22 de ani n'au încetat să-și cultive însă în sufletele lor nădejdea într-o dreptate ce nu putea înfărzia. „Nădejdea“ se cheamă doar simbolic ziarul românesc de peste hotare ce apare regulat de 15 ani la Vârșeț. Iar acum, când istoria și-a deschis porțile unor posibilități de realizare rapidă a tuturor aspirațiilor lor comune, atât Românii, cât și Germanii din Banatul jugoslav, se îndreaptă din nou spre frații lor din România, cerându-le ocrotire și intervenție. Este o nouă autodeterminare româno-germană, ce se produce acum prin aceste chemări ce se fac de peste fosta frontieră jugoslavă din Banat.

AUREL COSMA

GRAND HOTEL LAFAYETTE

București, Calea Victoriei No. 11

Cel mai bun și confortabil Hotel al Capitalei

Prețuri moderate

GENERALUL SMUTS a fost numit mareșal al armatei britanice

Amsterdam, 25 (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

Postul de radio Londra anunță că regele George al Angliei, a numit pe generalul Smuts, mareșal al armatei britanice.

Măsuri de raționare a alimentelor în Turcia

ISTAMBUL, 25 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite:

Prima măsură de raționare a fost luată în Turcia, Vineri.

Spre a se economisi stocurile de făină, guvernului a hotărît ca pâinea care cântărea până acum 1 kgr., să aibă de aci înainte numai 950 gr.

Prețul va fi scăzut proporțional. Măsura se va aplica orașele Ankara, Istanbul și Izmir.

S'a discutat că în acest fel se va face o economie de 8049 tone de făină anuală.

Noul preț al zahărului

Zahărul tos: 43 lei kg. — Zahărul cubic 46 lei kg. — în detail

București, 25 (SIR). — Față de consumul intens de zahăr și față de diminuarea stocului produs în anul trecut, prin pierderile teritoriale din Ardeal, Bucovina și Basarabia, cantitatea de zahăr ce mai era disponibilă în țară nu mai putea acoperi necesarul consumației până la noua recoltă și permite realizarea unui important stoc de rezervă.

Astfel stând lucrurile, statul a fost nevoit să importe o cantitate mare de zahăr din străinătate. Cu toate reducerile de taxă, zahărul importat din străinătate revine la un preț mult superior celui produs în țară.

Pentru a nu se avea acuma prețuri diferite pe piață, adică al zahărului importat și al zahărului produs în țară, s'a fixat un singur preț prin decizia următoare:

ART. 1. — Cu începere dela data de 26 Mai 1941, se fixează prețuri maxime la zahăr pentru toate municipiile și comunele, din întreaga țară, având stație de cale ferată sau port dunărean:

Pentru vânzarea cu ridicata, franco orice stație sau port dunărean: zahăr tos rafinat, lei 42 per kgr., zahăr cubic lei 45 kgr.

2. Pentru vânzarea cu amănuntul la consumatori: zahăr tos rafinat, lei 43 per kgr., zahăr cubic 46 lei per kgr.

ART. 2. — Pentru comunele lipsite de stație de cale ferată sau cari nu sunt porturi dunărene sau pentru porturile dunărene

și comunele cu cale ferată dar care sunt lipsite de un depozit sau de un reprezentant al fabricilor de zahăr, se fixează următoarele prețuri pentru vânzarea cu amănuntul pentru consumatori: zahăr tos rafinat, lei 44 per kgr.; zahăr englezesc lei 47 per kgr., iar căpățini, lei 44 per kgr.

ART. 3. — Pentru specialitățile de zahăr reprezentând 6—7 la sută din consumul total, se fixează prețuri maxime de vânzare cu ridicata pe întreaga țară: zahăr tos dublu rafinat, lei 43,25 per kgr.; zahăr rusine și gris, lei 44 per kgr.; zahăr englezesc lei 47 per kgr., iar căpățini, lei 44 per kgr.

ART. 4. — Toți comercianții și depozitarii de zahăr cari mai au stocuri în depozit sunt obligați să vândă la vechile prețuri până la 26 Mai 1941 exclusiv.

Pentru cantitățile rămase nevândute la acea dată și care trec de 500 kgr., depozitarii și comercianții sunt obligați să prezinte în dimineața zilei de 27 Mai s. c. la administrația încasării și plăți sau la percepțiile fiscale respective pentru a vărsa la art. 18 buget ordinar suma de lei 8,50 pentru fiecare kgr. zahăr rămas nevândut.

ART. 5. — Infracțiunile la prevederile prezentei decizii se sancționează în conformitate cu dispozițiunile Decretului-Regu Nr. 1215 pentru activarea producției, Legii mului prețurilor, reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic publicate în Monitorul oficial Nr. 102 din 3 Mai 1941.

CINEMA „CORSO“

LIL DAGOVER WILLY FRITSCH
MARIA V. TASNADY

Viața la răspântie

un film dedicat dragostei de mamă.

Journal 503 - SCENE DIN RAZBOIUL IN BALCANI

PAGINA CINEMATOGRAFICĂ

Primul june german WILLY FRITSCHE și grațioasa MARIA v. TASNADY, în puternica realizare: „Viața la răspântie” ce rulează în prezent la cinematograful „CORSO” din Timișoara.

Destăiniri profesionale

Cum se plânge în cinematograful

Când ați intrat într'un cinematograful, la un film dramatic care v'a emoționat profund, v'ați întrebat vreodată dacă vedeta aceea care plânge cu lacrimi cât boabele de perle, suferă într'adevăr atât cât vrea să pară?

Lacrimile ce se scurg din ochii vedetelor, rostogolindu-se în broboane argintii pe obraji palizi de suferință — sau de machiaj — chiar dacă sunt de glicerină, au ceva sincer în ele.

La ce se gândesc artistele când plâng?

Am văzut odată cum lucrează o actriță, — pe Lena Norman. O vedetă care sub un exterior vesel ascunde o inimă foarte sensibilă... Trebuia să plângă. Asistentul, ca de obicei, îi aducea glicerină.

Întâmplu, îl întâmpină ea, scena are muzică tristă. Când aud muzică nu mai am nevoie de lacrimi false.

Într'adevăr, orchestra care însoțea filmul, atacă o melodie de Schubert și în trecută zece secunde că lacrimile încep să picure din ochii artistei.

Da, îmi explică Lena Norman, după terminarea scenei, muzica melancolică mă face să plâng și cred că toată lumea e ca mine. Toate firile sensibile sunt atinse de o melodie frumoasă și simt lacrimile năvălindu-le în ochi, numai că moravurile ne împiedică a da frâu acestor lacrimi.

Încântătoarea Paula Vessely plânge deosebit de sincer.

Nici nu pot concepe o artistă — de dinlăuntru — care să vazeze de trecut ca

să plângă. Un mare poet a spus că fondul femeii e înadins construit pentru izvorul lacrimilor. Nu trebuie decât să le dai prilejul să țâșnească.

Cu alte cuvinte, nu e altceva decât problema fântânii arteziene.

I-am pus aceeași întrebare simpaticei Hilde Hildebrand. Prețuita vedetă mi-a răspuns:

„Vi se va părea poate ridicol când vă voi spune că o întâmplare tristă din copilărie mă face să plâng oridecâteori mi amintesc de ea: e cazul trist al unui cățeluș al meu pe care-l subcam mult și care într'o bună zi a fost otrăvit de o mână criminală. Câteva luni am fost bolnavă de durere... Și de atunci, amintirea aceasta îmi stoarce totdeauna lacrimi. Uzez de ea ca de cea mai copilărească metodă pentru stors lacrimi”.

Camilla Horn, declară că pentru a plânge, n'are decât să-și concentreze gândirea, să se autosugestioneze.

„Când am nevoie de lacrimi, spune eroina filmului „Ultimul rond”, mă gândesc la lacrimi sau, înșfârșit, la un incident trist din viața mea și astfel plâng tot atât de ușor, cum răd alții”.

Sunt însă și bărbați cari plâng sincer.

Paul Hörbiger de exemplu, simte cum îl potolăsc lacrimile oridecâteori aude acordurile unei muzici... vesle.

Da, e curios. Muzica tristă îl lasă rece pe Paul Hörbiger, în schimb o arie de fox-trott sau rumbă îl impresionează până la lacrimi.

Famosul june-prim ALBERT MATZKE într'o scenă din filmul „NOTTE”.

FILMUL DE AVIAȚIE

O vizită într'un șantier cinematografic dela marginea Berlinului

Nepăsător și țanțoș, trenul gonia spre Babelsberg, orașul întemeiat de casa de filme UFA, la marginea Berlinului.

Coborim și trecem în revista peronul, gol la ora prânzului, străbatem pe jos „Parcul nimănu”, lăsăm în urma Academia germană de film (care, în trecut fie zis, n'a mulțumit pe nimeni și abia jungem la poarta atelierelor.

Un dejun frugal în cantina actorilor și începem colinda prin ateliere. Cred că este cea mai surprinzătoare excursie ce i-se poate oferi cuiva. Într'un singur atelier cu patru holuri, am trecut prin vegetația și specificul tropicului și zonei temperate, prin două anotimpuri diferite și prin patru cadre de viață cu totul deosebite între ele.

Căutăm pe prof. Carl Ritter și suntem îndreptați spre Atelierul nordic. Aici, lumina roșie de la intrare ne-a interzis accesul câteva lungi minute. Înăuntru se turnează filmul „Stukas”.

Reflectoare, lumină multă din toate părțile, comenzi difuzate scurt și apoi: Gata!

De sus începe o ploaie haină; stropii curg peste tot. În mijlocul atelierului, o casă de țară cam neingrijită. În curte în

fața casei, un pom inverzit (fructele erau proaspăt confecționate din lăcerată verde) un car cu un braț de fier în el, unelte împrăstiate, diferite aturi, etc. Și peste toate curge apa. Ce au scăpat teferi din carlinga avioanelor căzute undeva, în Mai 1940, în Franța, trei aviatori germani își caută adăpost în această casă, ai cărei locuitori s'au fugiat de urgia războiului. La un moment ceartă între ei, cine să facă prima mișcare rare înăuntru.

Profesorului Ritter nu-i plac deloc amănunte și dă ordin să se repete scena încăodată și încăodată. Înnoată proroiiul creat de ploaia comandată două ori, pentru a face corectura scenei”.

În total, scena s'a repetat de cinci ori. Eroii erau: Ernst von Lippstein, Alfred Hehn și Georg Thomalla. Uzi, pe pielea, repetau totuși scena, cu entuziasm.

După ce am văzut această pietrușă din mozaicul filmului, trec printre actorii și aparate, să-i răpesc câteva nute prof. Ritter.

Își limpezește gândurile și stămilă câteva clipe asupra filmului, în prețării, proiectelor viitoare, etc. Nu există mulți regișori atât de amabili ca prof. Carl Ritter.

Pentru 1940/41, UFA a înscris în programul producției o serie de realizări care să redea cât mai fidel stările emoționale, create de actualul război, toate straturile vieții.

Fiindcă scenariul unui atare film poate fi scris fidel și corect de un singur scriitor, sarcina aceasta a revărsat tot prof. Carl Ritter. În consecință, dela finele lunii August, 1940, el a lucrat pe frontul din West, a vizitat teatre de operațiuni, a asistat la atacuri și contra-atacuri, a stat de vorbă cu aceștia, a menit cu o existență cu totul aparte, a nați din toate părțile Germaniei, a călătorit povestind faptele lor de amintărilor trăite, într'un graiu de și natural. După câteva săptămâni Felix Lutzendorf a început a scrie scenariul noului film „Stukas”.

CAROLE HOLM, MADY ROHL, JOHANNES HEESTERS și RUDY GOADEA, eroii filmului „VAGABONZII VESELI”.

Un film din nouă listă 1941 a Casei O. C. R.

BRILIANTELE

Victor Lamont nu se mulțumește cu onorariile grase pe care le primește ca mare vedetă de music-hall. Își sporește veniturile din escrocherii practicate în știl mare. Are un prieten care seamănă leit cu el și operează cu ajutorul lui. Ultima lui ispravă e furta unui prețios câștig de briuante, câștigat la masa de joc, dat în păstrare unui bogat american și ridicat apoi de complicele său. Americanul crede că i l-a dat lui Lamont, dar acesta face dovada că în ziua respectivă nici n'a fost în oraș, și-l obligă astfel pe american să-i plătească valoarea integrală a colierului.

După câțiva ani la Amsterdam, îl dă unui giuvargiu spre vânzare și uzând de acelaș sistem, trimite pe prietenul său să-l ridice și obligă pe giuvargiu să-i achite contravaloarea... Astfel acțiunea continuă într'o trepidantă desfășurare de misterioase apariții și dispariții...

Brilante, pietre tainice, prețioase care închid în focul strălucirilor magice, soarta atâtor și atâtor vieți omenești.

Un nou film O. C. R., care va rula în curând în programul viitor al Cinematografulor comunale, o nouă realizare de care se va vorbi multă vreme: „Brilantele”.

Drăgălașa, ingenuă vieneză HANSI KNOTEK

INFORMAȚIUNI

CALENDAR

Duminecă, 25 Mai

Ortodox: Dumineca Orbului,
Catholic: Exaud Sf. Gregoriu VII.

FARMACII DE SERVICIU:

Circ. I: „Misericordianilor”, str. Sf. Ioan
Circ. II: „Sf. Treime”, str. Dacilor 10;
Circ. III: „Sf. Botezătorul”, Piața Axente
Ver; Circ. IV: „Diana”, str. I. C. Bră-
nșu 4; Fratelia: Panajoth; Mehala: I.
Mioreanu; Freidorf: V. Eremici, acestea
sunt servicii permanente. Salvarea tele-
fon 44-44.

SPECTACOLE

Cinematografe.

Capitol: „Aripi noi”.
Thalia: „Puntea suspinelor”.
Apollo: „Călărețul misterios”.
Atlantic: „Căpitanul de poștă și Doi ca-
pitani”.

TEATRUL COMUNAL

Trupa grupului național german din Ro-
mania.

Intendant: Dl. Gust Ongyerth.

Stagiunea de primăvară 1940/41 în Timi-
șoara.

Duminecă: 25 Mai, orele 16 și 20 repre-
zentații de adio cu piesa muzicală „Brillan-
t aus Wien”.

Bilete la cassa teatrului, între orele 10—
și 17—20.

Luni, 26 Mai

Ortodox: S-ții Apostoli Carp și Alfeu.
Catholic: Sfântul Filip de Neri.

FARMACII DE SERVICIU

Circ. I: „Salvator”, bul. Reg. Ferdinand
Circ. II: „Sf. Elisabeta”, str. 3 August
Circ. III: „Sf. Ilie”, Piața P. Maior 2; Circ. IV: M.
Cristea, Piața Lahovary 1; Circ. V: I.
Gyvary str. Preyer 1.

SPECTACOLE:

Cinematografe

Capitol: „Aripi noi”.
Thalia: „Puntea suspinelor”.
Apollo: „Călărețul misterios”.
Atlantic: „Căpitanul de poștă și Doi ca-
pitani”.

FAMILIARE. D-na Danușca dr.
aba, soția d-lui avocat Dr. Trifu din
Tulcea, a dat naștere unui copil, care
i-a botezat va lua numele de Trifu
George.

Intrunire colegială la Arad. Promoția
30/31 a absolvenților Școlii Superioare
de Comerț din Arad, își țin întrunirea de 10
zile (prima zi de Rusali) în sala festivă a Li-
brăriei Comerciale din Arad. Adeziunile și
numărul persoanelor participante la agapă
vor trimite cât mai urgent posibil la
Presă: A. Anasie A. Brânda, Piața Avram
Iancu Nr. 14, Arad. Telefon 20-50, de unde
se vor primi toate lămuririle necesare.

Inscrierea capilor de familie la bru-
tarii. Primăria invită toți capii de familie
să se înscrie la brutării, pe baza adeverin-
ței de recensământ, așa cum s'au înscris și
la sălile (magazine băcării) conform or-
dinanței No. 7. Brutarii sunt obligați a în-
scrie un registru despre cei înscrisi în care
sunt trecute numele, profesiunea, domiciliul
(str. no. casei) a capului de familie, numărul
adeverinței și a sectorului de recensămân-
t și numărul persoanelor din menajul
acestei familii, trecute la adeverință. Inscrisii se fa-
c începând cu ziua de 26 Mai până la 28
Mai inclusiv și brutarii va certifica pe con-
ținutul paginii adeverinței faptul înscrierii. Bru-
tarii vor totaliza numărul capilor de fa-
milie și totalul persoanelor, apoi vor pre-
zenta certificatul sectorului administrativ, pen-
tru înscrierea registru, urmând ca brutarii
să întocmească o declarație despre totalul
persoanelor și să o înainteze în aceeași zi,
adică la 30 Mai a. c. până la orele 19 seara,
biroul de aprovizionare a Primăriei et. I.
Camera 46. Pe baza acestor înscrieri, biroul
de aprovizionare va lua măsuri pentru dis-
tribuirea normală a pâinii cu începere dela

— Un important aviz al S. E. T.-ului.
Se face cunoscut publicului consuma-
tor că Exploatarea Lăptăriei comunale
și-a mărit producția și că în consecin-
ță angajează noi abonamente pentru
furnizarea de lapte, unt și smântână
— produse pasteurizate. Telefon 31-00.
Calea Doroabăntilor 73.

— Blocarea fulculinei și a pânzei cord.
Subsecretariatul aprovizionării din Minis-
terul Economiei Naționale a dat o decizie
prin care se blochează întreaga cantitate
de fulculină cristalizată aflată în posesi-
unea societății pentru industrializarea pro-
duselor animale. Aceste cantități blocate
vor fi puse la dispoziția Ministerului Sănă-
tății. Tot printr'o decizie a aceluiași depar-
tament a fost blocată, pe termen de 10 zile,
la dispoziția Min. Apărării Naționale sub-
secretariatul Inzestrării, toată cantitatea
de pânză cord, deținută de Soc. Filatura
Românească de bumbac din București.

— Exerciții de camuflarea luminilor. Bi-
roul M. O. N. T. depe lângă municipiul Ti-
mișoara a dat dispoziții ca în zilele de 28 și
29 Mai să se țină exerciții de camuflare a
luminilor. În aceste zile vor fi camuflate
între orele 21—24 toate luminile dela in-
stituțiile publice, particulare, întreprinderi
de ora: fel, locuințe, etc., aplicându-se atât
pe geamuri, vitrine precum și pe orice alte
deschideri luminoase care dau către stradă
sau curte, hârtie neagră sau perdele care
să nu permită străbaterea lumii în exter-
rior. Reclamele luminoase de orice natură,
în timpul acestor exerciții vor fi stinse.
Luminatul public precum și cel al vehi-
culelor rămâne normal, adică necamuflat.

— Sesiune extraordinară pentru ab-
solenții liceelor industriale. Ministerul
Instrucțiunii, educației, cultelor și arte-
lor a dat o decizie prin care s'a aprobat
o sesiune extraordinară pentru abso-
lvenții liceelor industriale în vederea se-
lecționării. Examenul de selecționare se
va ține la 2 Iunie 1941. la liceul indu-
strial din București, Str. Șincai No. 8-10,
unde se fac și înscrierile.

— Cine a pierdut verigheta. La biroul
judiciar al poliției se află o verighetă
de aur, care poartă în interior cifrele
28/3. 1937. Cine a pierdut-o este rugat
să se prezinte pentru a o ridica.

— Inspectarea și clasarea tuturor au-
tomobilelor, autobuselor, autocamioa-
nelor, autocisternelor, motocicletelor și
tractoarelor se va face cu începere dela
24 Mai 1941, ora 8 a. m. la Timișoara I,
Piața Unirii (Prefectura județului).
Toți proprietarii se vor prezenta cu ve-
hiculele și actele necesare. Contrave-
nienții vor fi pedepsiți cu închisoare dela
2—6 luni și amendă dela 25—35%, va-
loarea bunurilor.

— Se aduce la cunoștință studenților
stagiari dela Facultatea de Agronomie
Cluj—Timișoara, cari sunt în stagiul de
practică agricolă la diferite instituții
de specialitate, că siunea de exemene
este fixată irevocabil între 1—19 Iunie
a. c., dată la care toate examenele pen-
tru obținerea diplomei de inginer agro-
nom trebuie să fie încheiate.

— În atenția cerealiștilor. Camera de
Comerț și de Industrie din Timișoara
aduce la cunoștința celor interesați —
în baza adresei No. 3249 din 19 Mai a. c.
a centralei Cerealelor din București S.
A. R. — că: În conformitate cu Decre-
tul-Lege No. 3829 publ. în M. O. No.
270 din 16 Nov. 1940 și cu deciziunile
Ministerului Economiei Naționale No.
255 publ. în M. O. No. 103 din 4 Mai a.
c. și No. 260 publ. în M. O. No. 106 din
7 Mai a. c., se interzice cu desăvârșire
intrarea în oboarele și piețele de cereale,
negustorilor cari nu posedă autorizația
acordată de Centrala Cerealelor, potri-
vit prevederilor art. 3 din Decretul-
Lege mai sus menționat.

— S'a fixat prețul uleiului. Serviciul
economic al municipiului precizează că
prețul uleiului e după cum urmează: la
fabrică 62.80 lei kgr. cu ridicata 64.30
lei kgr., iar cu amănuntul 61 lei litrul.

Toate cantitățile de porumb au fost blocate

București, 25 (Rador). — În Monitorul
Oficial de azi, a apărut următoarea decizie
a Ministerului Economiei Naționale, sub-
secretariatul Aprovizionării prin care se
blochează toate cantitățile de porumb de-
ținute cu orice titlu de întreprinderi indus-
triale, agricole, de agricultori precum și de
ținători particulari.

Sunt exceptate cantitățile angajate pen-
tru export și pentru care s'a obținut autori-
zațiune de transport dela prefecturile res-
pective până la data publicării acestei deci-
zii în Monitorul Oficial.

Deținătorii cu orice titlu sunt obligați a
declara cantitățile de porumb ce posedă în
termen de 5 zile libere dela publicarea ace-
stei decizii în Monitorul Oficial.

Declaraarea se face la oficiul de apro-
vizionare și control al prețurilor județene, în
comunele suburbane reședințe de județ, iar
în București la oficiul central de valorifica-
rea grâului.

La primării în toate celelalte comune ur-

bane și rurale în termen de 7 zile dela pub-
licarea deciziei acestea, toate comunele din
cuprinsurile județelor, sunt obligate a com-
munică toate datele primite.

Oficiul județean al controlului prețurilor,
le va centraliza și va comunica Ministeru-
lui Economiei Naționale Subsecretariatul
de Stat al Aprovizionării, situațiunea cen-
tralizată a cantităților de porumb, declara-
te ca existente în acelaș termen Oficiul Cen-
tral de Valorificarea grâului va comunica
Ministerului Economiei Naționale situațiunea
centralizată a cantităților de porumb de-
clarate în București.

Deținătorii pot consuma cantitățile de por-
umb necesare, în mod obicinuit hranei om-
nenilor și animalelor, care fac parte din
gospodăria lor sau întreprinderea lor.

Deasemenea industriile, cari utilizează
porumbul în fabricațiunea lor, precum mo-
rile, pot folosi din cantitățile deținute cu
îndatorirea de a înscrie într'un registru de
evidență, data și cantitățile folosite.

O îndrăzneală spargere la magazinul „Kertesz” din Timișoara

Cum a operat banda — Cămăși de mătase, pijamale, cravate și ciorapi

— Anchetă organelor polițienești la locul spargerei —

Timișoara, 25. — Un îndrăzneț furt
s'a săvârșit în noaptea de Vineri spre
Sâmbătă, cam pe la orele patru dimi-
neată, la magazinul de mode „Kertesz”,
din cartierul Iosefin, Bul. Carol Nr. 16.

Autori rămași încă nedescoperiți, dar
specialiști în spargeri, profitând de lini-
ștea nopții și nestingheriți de trecă-
tori, care nu mai pot circula după orele
două noaptea, au dat o lovitură chiar
în centrul cartierului. După un plan bine
stabilit și de mai înainte, banda de
spărgători a operat fără nici-o frică,
jefuind tot ce a fost mai de calitate în
magazin.

CUM AU PATRUNS IN MA- GAZIN

Urcându-se pe grilajul dela vitrină
care le-a folosit drept scară, deoarece
vitrina era destul de înaltă, spărgătorii
au desfăcut grilajul încercând să intre,
dar nereușind-le au încercat prin alt
loc. Deasupra grilajului, chiar sub
streașina casei, au găsit un geam mic.
Cu ajutorul uneltelor au spart geamul,
pătrunzând în magazină. — Act. după

s'au asigurat că nu-i poate auzi nimeni
din curtea casei, s'au apucat de lucru.

CĂMAȘI DE MĂTASE, PIJA-
MALE, CIORAPI, CRAVATE ȘI
LUCRURI DE VALOARE FU-
RATE

Fiind siguri că pot lucra în liniște,
spărgătorii, au verificat toată marfa,
căutând cele mai scumpe lucruri și de
tot felul. Astfel, au luat cămăși de mătase
pentru dame și bărbăți, pijamale,
ciorapi de damă, cravate, combinezoane,
precum și o seamă de lucruri mai
mărunte.

După ce toate acestea au fost adunate
la un loc, au căutat să găsească și ceva
bani. Dar cum nu se găsea cassă de
bani în prăvălie, au încercat la pupitrul
unde se depun banii din încasările zilni-
ce. Dar aci n'au găsit decât ceva
mărunțiș, pe care desigur că l-au luat.

Totul fiind terminat, obosiți de „lu-
cru” și mulțumiți cu prada, hoții au pără-
șit locul de operații. Pentru că dru-
mul să le fie mai scurt și mai sigur,
s'au reîntors prin acelaș loc, dispărând
în noaptea.

ORGANELE POLIȚIEI LA FAȚA LOCULUI

Sâmbătă dimineața, la ora deschide-
rii magazinului, proprietarul neobservă
vând nimic, a deschis, intrând cu întreg
personalul în magazin.

Văzând desordinea ce se găsea în
prăvălie, precum și pînă de lucruri pe
jos, și-a dat seama că e vorba de un
furt și s'a dus imediat la chestura poli-
ției, unde a reclamat cazul.

D. comisar Sântău, șeful biroului
judiciar de pe lângă chestura poliției,
împreună cu organele biroului, a plecat
la fața locului. Organele poliției și-au
dat imediat seama că au de a face cu o
bandă de spărgători bine organizată.

După felul cum au operat, poliția a
putut deduce cine pot fi spărgătorii,
luând imediat măsuri pentru capturarea
lor.

Valoarea precisă a lucrurilor furate
nu se poate preciza încă, deoarece co-
merciantul păgubaș nu a făcut inventa-
rul cantităților furate și nici valoarea lor.
Totuși, se crede că valoarea aproxima-
tă întrece un sfert de milion.

ULTIMA ORĂ

Ocuparea Cretei asigură Germaniei noi baze pentru operațiile spre Orientul apropiat

Părerile presei sovietice

Moscova, 25. (Rador) Corespondentul agenției Havas—OFI transmite: Presa sovietică manifestă un beosebit in-

teres pentru operațiile din Creta. „Pravda” scrie că în cazul când forțele germane ar câștiga această bătălie, urmările

ar fi de cea mai mare însemnătate pentru viitorul mediteranei răsăritene. Ocuparea Cretei ar asigura germanilor noi baze pentru a conduce operațiile spre Orientul apropiat. S'ar deschide astfel o nouă fază a luptei din cauza amenințării ce ar apăsa asupra Alexandriei, singurul refugiu pentru vapoarele engleze din aceasta parte a mediteranei.

Ar fi deosemeni amenințate toate comunicațiile engleze în deosebi cele din marea roșie, ceace ar avea mari repercusiuni și pe celelalte teatre de războiu până în Atlantic.

Ziarul sovietic arată atenția deosebită ce se dă în St. Unite bătăliei din Mediterana. El exprimă părerea că recentele declarații făcute de dnii Knox și Stimson cari lasă să se intrevadă eventualitatea abrogării legii neutralității au fost o consecință a recentelor succese germane în această parte a lumii.

Voelkischer Beobachter taxează drept „amenințare grosolană” declarația engleză că nu se va face deosebire între Franța ocupată și cea neocupată

Berlin, 25 (Rador.) — Declarația ministrului de externe britanic că aviația engleză nu va mai face nici o deosebire între Franța ocupată și cea neocupată, în cazul când guvernul francez va continua politica de colaborare cu Germania, este caracterizată de ziarul „Völkischer Beobachter” ca o „amenințare grosolană”. Față de felul cum Anglia s'a purtat și până acum cu fostul ei aliat, amenințarea nu a produs nici o surpriză.

Anglia a părăsit pe aliata ei și a atacat apoi flota franceză la Oran și Dakar sub cuvânt că guvernul din Vichy nu vrea sau nu poate să ferească vapoarele sale de războiu de a cădea în mâinile puterilor Axei.

Din același capitol al lipsei de credință din partea britanicilor, ține și

blocada neindurătoare împotriva femeilor și copiilor din Franța neocupată.

Scopul urmărit, — scrie ziarul, — este a teroriza guvernul din Vichy, astfel încât el să nu cuteze a face singura politica rezonabilă pe care Franța o mai poate face astăzi, anume politica construirii unei durabile și noi ordine în Europa.

Comunicate de război

Comunicat german

Berlin, 25. (Rador) Inaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

În Mediterana Orientală, formațiuni de avioane de luptă germane au scufundat trei distrugătoare britanice; au avariat grav alte trei distrugătoare și distrus cinci vedete rapide britanice pe care le-au găsit în golful Suda.

Noaptea trecută, atacuri aeriene încununate de succes au fost date contra aerodromurilor din Anglia Centrală, și Orientală. Un vapor de comerț a fost grav avariat de o bombă care l-a lovit în plin.

În Africa de nord, patrula din corpul aerian german african Fidnys, cu prilejul unei înaintări efectuate de la est de Sollum au distrus două care blindate britanice și mai multe tunuri. Noaptea trecută, forțe aeriene inamice de importanță redusă au atacat mai multe localități din vestul Germaniei unde au aruncat bombe. S'a înregistra-

strat un mic număr de morți și răniți în sânul populației civile. Stricăciuni la clădiri, au fost pricinuite cu deosebire la Koeln și la Duesseldorf.

Conducând acțiunile îndreptate contra Angliei, colonelul general Grauert, comandantul unui corp aerian, a căzut pe câmpul de onoare, Colonelul general Grauert a câștigat merite deosebite în opera de creiere a aviației germane și a luat parte însemnată cu corpul său aerian în isbânzile dobandite cu prilejul campaniilor din Polonia și din vest. Soldat și șef model, el a comunicat unității de sub comanda sa, avântul necesar pentru săvârșirea celor mai remarcabile fapte de arme în lupta contra metropolei britanice.

Amsterdam, 25. (Rador) Corespondentul agenției DNB transmite: Posturile de radio anunță că d. Nenzies președintele de consiliu al Australiei, s'a înapoiat la Sydney din călătoria pe care a făcut-o în Anglia și St. Unite.

DACIA

REDACTIA ȘI ADMINISTRATI
TIMIȘOARA, Lonovici No.

Director: Dr. Nicolae Ilișiu
Șef-redactor: Virgil Dalea

Redacția pentru București
Bulevardul Basarab 73

Redactor:
Corneliu Albu

Alt cutremur înregistrat la București

București, 25 (SIR.) — În zilele 23 Mai și 24 Mai s'a înregistrat la servitorul din București următoarele cutremure de pământ:

Primul, la orele 21,53 minute secunde, care a fost destul de puternic în epicentrul său, al doilea, la 22 minute, al treilea la 0,36, al patrulea la 1,2 minute.

Epicentrul acestor cutremure se găsește probabil în acelaș loc și la 8 km. depărtare de București.

Comunicat italian

Roma, 25. (Rador) Marele cartier general al forțelor armate italiene publică astăzi următorul comunicat oficial:

În Africa de nord, pe frontul Tobruk sectorul ocupat de divizia Brescia, o parte a detașamentelor de asalt inamice sustinute de care armate a fost zdrobită de la început. La est de Sollum două care blindate engleze și câteva tunuri au fost distruse. O misiune inamică asupra orașului Bengazi a cauzat câteva victime printre musulmanii locali.

În Mediterana Orientală, torpilorului mandat de căpitanul comandor Francesco Mimbelli în afara de crucişetorul pe care l-a atins în noaptea de 22 Mai, fapt menționat în comunicatul nostru de ieri, a scufundat în cursul aceleiași acțiuni un alt crucişetor de clasa Dido de 5450 tone. unul din torpilorele noastre comandate de către căpitanul Giuseppe Ciga Fulvi a întâlnit în plin și o tormațiune de trei crucişetore de tip Leader de 7270 tone. Această unitate a fost ruptă în două de exploziuni care s'a produs în mijlocul vasului scufundat.

În total din ceea ce rezultă, până în ziua de azi, între 20 Mai și 23 Mai, inamicul a scufundat patru crucişetore dintre care două au scufundate de către torpiloare și două de către avioane: două crucişetore au fost avariate în mod grav de către torpiloarele noastre automobile torpiloare și unul a fost atins de un torpilor.

În Africa Orientală, în regiunile Galla Sidiama inamicul căruia bravele noastre au pe lângă viteză și accentuată precizie în direcția Soddu.

În zonele sud-estice ale localității Galla Sidiama, câteva din garnizoanele noastre au fost încercuite și atacate din toate părțile de către forțe mult superioare, continuând mai dărză rezistență și cea mai eroică potrivire respingând numeroase invazii a se preda.

Unul din submarineele noastre comandate de către locotenentul comandor Giuseppe Vocatura a scufundat în Oceanul Atlantic un vapor de 12.000 tone.

Miscare în comandamentul forțelor italiene

ROMA, 25 (Rador.) — Generalul de armată Alfredo Guzzoni a părăsit funcțiunile sale de subșef al Statului Major general și de subsecretar de stat al Ministerului de Războiu.

Ducele a adresat o scrisoare autografă recunoscând că generalul Guzzoni a desfășurat o activitate din cele mai folositoare în cele două posturi.

Postul de subșef al Statului Major general a fost suprîmat.

Generalul de divizie Antonio Suardo actualmente intendant superior în comandamentul forțelor armate din Albania a fost numit subsecretar la Ministerul de Războiu.

Englezii au sechestrat 11 vapoare japoneze

Reacțiunea Japoniei pare inevitabilă

Tokio, 25 (Rador.) — Corespondentul agenției D. N. B. anunță:

„United Press” a anunțat că consulatul britanic din Los Angeles a pus 11 vapoare japoneze pe lista neagră ca represalii pentru faptul că ele alimentau

în Pacificul de sud și în oceanul Indian vapoarele germane care operează acolo. Reprezentantul oficiului de informații a declarat că Tokio nu a primit până acum vreun raport oficial în această chestiune. Pare probabil că această măsură

a fost luată de Englezi. Japonezii nu pot înțelege o asemenea atitudine și se mărginesc să constate că o reacțiune împotriva unei asemenea măsuri este inevitabilă.

Pedeapsa cu moartea se menține la crimele politice și la tâlhăria cu omor

BUCUREȘTI, 25 (Rador.) — Printr'un decret-lege, apărut astăzi în Monitorul Oficial, s'a decis prelungirea pe încă un an a aplicării pedepsei cu moarte,

adică dela 24 Mai 1941 până la 24 Mai 1942, pentru atentatele contra șefilor statelor străine, contra demnitariilor statului, din mobile în legătură cu

exercițiul funcțiunilor ce le sunt încredințate, precum și pentru tâlhărie cu omor.